

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDEKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
6-hasábos petit sor egyezer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Nyitási ára 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1901.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Szombat, június 8.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezércikk: A pusztítás rendszere.
Szilágyi Dezső és a fiatal Hohenlohe.
Meggyilkolt postakocsi.
Milliomos karkölgy.
A spanyol klastromok rejtelméből.
Nagy botrány Bukarestben.
Házasságzédélgő orvosnövendék.
Az iskolában agyonvert leány.
A búrok megérkezése Budapesten.
Az evezős-sport fejlődése.
Carmen Sylva és Pálmay Ilka.
Tarca: Giulietta. Irta: Enrico Castelnuovo.
Regény-Csarnok: Dawson bankja. Irta: Trewmann József. Fordította: Hevessi Jenő.

A pusztítás rendszere.

Arad, június 7.

Régi igazság, hogy a meglévőnek pusztulnia kell a jövő elöl. Így van ez az ember életében is, mert az új, a frissebb erő helyébe lép a réginek; a fejlődés örök törvénye így parancsolja és ez talán az egyetlen szabály, mely kivételt nem ismer.

A tudomány folytonos tökéletesedése siettetni ezt a processzust. Így pusztult el a postakocsi, mikor a gőzmozdonyt feltalálták és így fog kipusztulni a gőzmozdony, mikor a villamérő tökéletesítve lesz. Így vetették sutba az olaj lámpát, a petroleum termelése után — a petroleumot a gáz fejlesztésekor, és a gázt a villanyvilágítás felhasználásával.

Az emberi társadalom minden ágaza-

tában mutatkozik ez az örök törvény — de mindenkor csak azt fogjuk tapasztalni, hogy a jó helyébe lépett a jobb és a jobb helyébe a legjobb. — Így is kell annak lennie és az a tökéletes állam vagy község, mely ezen elv alapján rendezti be közéletét.

De a tapasztalat mutat oly jelenségeket is, amikor a meglévő helyet szorítja a jövőnek anélkül, hogy ez a jövő jobb, jobb vagy hasznosabb lenne a meglévőnél és ez már nem fejlődési — hanem visszafejlődési processzus; ez már nem tökéletesedés, hanem vadság, vandalizmus, mely a mellett, hogy rosszat és haszontalant alkot, még a kegyeletet is bántja, sérti.

Erre az elmélkedésre vezet nálunk is egy lényegében nagyon csekélynek és kicsinynek látszó dolog, mely amennyire parányi, ép annyira jellemző. Ez a kicsiny dolog pedig az, hogy a Baross-parkban egy gyönyörű tölgyfát akarnak kivágni, hogy annak helyébe egy emlékszobrot állítsanak. Igazán nagyon apró dolog, de mégis megérdemli, hogy ebbe a rovatba kerüljön annak megbeszélése, mert nálunk az ilyen és ehhez hasonló eljárás nem sporadikus jelenség, hanem valószínűleg szokásjoggá lett és különösen a faültetvények kérdésében.

Emlékezzünk csak vissza városunk egy negyedszázados multjára, találunk benne elég példát arra, hogy szép lombos fáink mindenkor találtak esküdt ellenségekre, kik vadul pusztítottak bennük, min-

den okszerűség, minden jobb cél szem előtt tartása nélkül — mintha csak egy belső vad erő dolgozott volna bennük.

Emlékezzünk csak arra a páratlan devastációra, mely a városligetünk százados fáit ledöntötte, mely belevágta a fejszét az égnek emelkedő egészséges, hatalmas tölgyfákba. Vértett mindnyájunknak szíve, mikor e pusztítás nyomait láttuk.

Emlékezzünk csak a Ferenc-téri alléra, melyet városunk egyik tanácsosa, — ki később a lotto- király melléknevet szerzett magának — irgalmatlanul kinyesett.

Pusztítani az előfát, — ez huzódik végig bizonyos intézőkörökben és rövidlátó bizottságokban. Így akarják ezt most is tenni egy gyönyörű terebélyes tölgyfával a Baross-parkban, a parknak egyik legszébb ékességével.

Hát ennek nem kell megtörténni, igen könnyű lesz módot találni arra, hogy álljon az emlékmű és mellette a fa. Hisszük és reméljük, hogy polgármesterünk, ki hosszú működése alatt különösen a fásítás és parkirozás legerősebb és leghathatósabb szószólója és nagyrészt megteremtője volt, hogy ezt a kisajátítást engedélyezni nem fogja.

Egy fa — igaz, hogy nagyon kicsiny dolog, nem is érdemes ezen tervbe vett kidöntés miatt e helyütt szót vesztegetni, de egy rendszer jelensége ez a fa ledöntés, mely sok kárt tett már eddig is és tehet még a jövőben is. Azért és csakis ezért emeltük fel vetoszavunkat ez alka-

TARCA.

Giulietta.

Irta: Enrico Castelnuovo.
(Olaszból.)

I.

A hatalmas csillártól megvilágított szalomban, melyet csak néhány lépés választott el a beteg szobájától, idejében összegyűltek a rokonok, jobban mondva: a reménybeli örökösök. Tizen-tizenketten lehettek. Alig néhány órával ezelőtt hívta össze őket a táviró, mert egyikőjük sem lakott Velencében. Siettek, mert a távirat igen világosan megmagyarázott mindent: „Achille lovagot szélütés érte. Allapota aggasztó. Az ön ittléte kívánatos volna”. Achille egyetlen élő nővére, Rudeni báróné Livornó felé utaztában kapta meg a táviratot; azonnal sietett a beteg ágyához férjével s öleléssel, a kis Darling-gal egyetemben. Az a távirat úgy érte a rokonságot, mint a napsugaras égből váratlanul lecsapott villám! Ki-gondolta volna, hogy a lovag, az erőteljes, negyvenéves férfiú ilyen gyorsan a sir szélére jut!

A lovag és rokonai között sohasem volt valami bizalmas, barátságos érintkezés. Hónapok sőt évek teltek el, míg egyszer-egyszer viszont látták egymást.

Achille nem sietett a látogatásukra s ha

ideje akadt az utazásra, inkább külföldre ment, semhogy rokonai látogatására fordította volna szabad idejét. Rokonai pedig igen ritkán fordultak meg Velencében.

A báróné odalépett az ablakmélyedésben álló férfiához, akik éppen azon tanakodtak, vajon mennyi lehet az Achille vagyona.

— Atyjától — jegyezte meg Quaglia gróf — csak ingatlan örökölt.

— Tudom, tudom. De nagybátyja, ki Londonban halt meg, szintén reá hagyta összes vagyonát — jegyezte meg Minucci ur, a másik rokon.

— Hát a szuezi csatorna részvények! — vágott közbe egy harmadik hang. — A részvényeket annak idején 350 frankjával vásárolta — ma pedig háromezer frankot ér valamennyi!

Az orvos megérkezése szakította félbe a társalgást. Dr. Gelsi, egy kissé meghajlott hátú jóságos tekintetű öreg ur, jobbra-balra bökölve köszöntötte a társaságot, majd sietve kérdőzködött a beteg állapotáról: nem történt-e benne valami újabb változás? Azután Raimongi urral, a lovag unokaöccsével belépett a tulsó szobába. A báróné utánuk sietett, előbb azonban erősen a lelkére kötötte az urának, hogy a kutyáskára, a kis Darlingra jól vigyázzon. Volt oka ennek a figyelmeztetésnek. A csintalan Darling ugyanis belopódzott egyszer urnője után a beteg szobájába — alig jutott át a küszöbön, már elébe ugrott az ágy alól a lo-

vag kutyája, a kis Bibi s bizony megvédelmezte volna az ő területének jogait, ha idejében közbe nem lép a báróné.

A beteg mozdulatlanul feküdt az ágyon, csak szeméit jártatta folytonosan egyik helyről a másikra. Az ágy körül egy betegápoló meg egy cselédeány sürgött-forgott — de volt ott egy „harmadik” is, egy szép, fiatal nő, ki aggodalmas tekintetét egy pillanatra sem vette le a beteg arcáról. Az orvos kérdéseire szaporán felelgetett az ápoló, de minduntalan a „harmadik” felé fordulva, vele bizonyított: „Ugy-e úgy van, Guiletta kisasszony?” Dr. Gelsi végre is a rövidebb utat választotta s nem törődve a báróné dühös pillantásaival, kérdéseivel egyenesen a „kisasszony”-hoz fordult s tőle igyekezett megtudni mindent a beteg állapotára vonatkozóan. Majd odahajlott a beteghez:

— Hogy érzi magát?

A lovag nagy érdeklődéssel megmozdította kissé a fejét.

— Megértette a kérdésemet — mormogta az orvos csöndesen, mintha magában beszélne.

— Uh, ő minden szót megért — jegyezte meg erre Guiletta. — De felelni nem tud, gondolatait nem tudja értésünkre adni.

A báróné is odahajlott most a beteghez:

— Achille, kedves Achille, megismersze engem? Eleonora vagyok, akarod, hogy „én” maradjak melletted éjszakára s „én” ápoljalak?

Az „én” szó hangsúlyozása elárulta a báróné gondolatait. Azt a „harmadikát” valami

lommal, hogy szárnyát szegjük annak a gazdálkodásnak, mely nem jobbat akarja a jó helyett, hanem odadobja a jót minden haszonszerűség és célszerűség nélkül.

TÁVIRATOK.

Régészeti kongresszus.

Athén, június 7. A király rendeletet bocsátott ki, a mely szerint Athénben a trónörökös elnöklete alatt régészeti kongresszus lesz.

Transzvál bányái.

Johannesburg, június 7. Eddig hét bányát állították ismét üzembe 50—50 fúróval. Más bányák is készülnek a megnyitásra. Egynémelyik már teljesen rendben van és csak a katonai hatóság engedelmét várja a megnyitáshoz.

Szerb cáfolat.

Belgrád, június 7. A szerb lapok egy félhivatalos kommunikét közölnek, a mely szerint a külföldi lapokban Mirkó heregre vonatkozólag közölt hírek koholtak és céljuk csak az, hogy Szerbia és Montenegro között megzavarják a jó viszonyt.

Az evezős-sport fejlődése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 7.

Tegnap tartotta meg a Tiszai Regatta-Szövetség évi közgyűlését. Temesvárott, amelyen egyebek közt a folyó hó 29-ikén tartandó szegedi verseny közelebbi körülményei állapították meg.

Ez alkalommal vette tudomásul az egyesület a Budapesti Athletikai Club evezős osztályának kiválását, mely osztály Pannónia név alatt önálló evezős egyesületté alakult. A Tiszai Regatta-Szövetség közgyűlése a Pannóniát az evezős-sport terén az Athletikai Club jogutódjával elismerte úgy, hogy a clubnak az evezős versenyeken szerzett jogai és vállalt kötelezettségei a Pannóniára hárulnak.

A közgyűlésen egyszersmind határozatba ment az is, hogy átírnak az államvasutak igazgatóságának, mely átírásban kénni fogják, hogy

módon elakarta távolítani a szobából. De a beteg elfordította tekintetét nővérétől s az ágy mellett remegve álló Giuliettára meresztette szemét, majd nagy erőlködéssel fölemelte, és egy kissé kinyújtotta az egyik karját — a „harmadik” felé. Giulietta megragadta a hideg kezét, s szorongatta, melengette ragyogó szemével. Az orvos odafordult a bárónéhoz:

— Jobb lesz, ha reggelig magára hagyja a beteget, asszonyom. Csak ártalmára volna éjjeli nyugalmában, ha új arcokat látna maga körül. Ha éjjel valami komolyabb fordulat történne, azonnal értesére adjuk. — Bizony, bizony, nagy aggodalomra ad okot az állapota. . .

A báróné kikísérte az orvost s odakünt bosszusan mondotta neki:

— On megérti, hogy mennyire bánt engem annak a nőnek a jelenléte. Hisz' ez valószínű botrány! Ha ezt előre tudom, el se jöttem volna!

Az orvos szelíden vágott a szavába:

— Kedves báróné, az öregek, a gyermekek és a betegek iránt elnézőknek kell lennünk. A beteg iránt különösen. Egyébiránt az a nő kitűnő betegápoló. Bár sok ilyen volna a kórházban, betegeim mellett!

II.

A betegnek igen nyugtalan éjszakája volt. Nem hunyta le szemét egy pillanatra sem. Tekintetét szünet nélkül a mellette álló Giuliettára szegeste s mintha azt akarta volna mon-

ogy, mint az arad-csanádi egyesült vasutakon történik, a verseny-csolnakokat a személyszállító kocsik tetején továbbbithassák.

Egyébként a temesvári közgyűlés lefolyása, melyen a budapesti, szegedi, aradi, temesvári és nagybecskereki evezős egyesületek vettek részt, úgy a látogatottsága, mint a meglelték körében uralgott hangulat is meggyőző tanúsága azon népszerűségnek és folytonos emelkedésnek, melynek az evezős sport mindjobban örvend. — Különösen örömmel konstataáltak a régebben oly nagy és megérdemelt hírnek örvendett temesvári evezős-egylet újabb fellendülését. E fellendülésnek lesz bizonyosága a már említett, e hó 29-én tartandó szegedi verseny, melyre Aradról sokan készülnek s mely előreláthatólag nagy ünnepek között fog megtartatni.

Mi aradiak bizonyos büszkeséggel tekintetjük e sport terjedését, mert abban nagy része van az aradi Maros evezős-egyesületnek és különösen ez egyesület elnökének: Vásárhelyi Bélának, ki most már nemcsak a Tiszai Regatta-Szövetségnek, hanem a magyar evezős egyletek országos szövetségének is elnöke, amely megtisztelő állásra az országos szövetség ez idej közgyűlésének egyhangú bizalma helyezte. Elnöki székét a magyar evezős egyletek országos szövetségének május hó 24-ikén tartott igazgatósági ülésén foglalta el. A beszéd, melyet ez alkalommal Vásárhelyi Béla tartott, gyönyörűen festi meg a sport, különösen az evezős-sport erkölcsi alapját és jogosultságát, érdemes arra, hogy azt szélesebb körökben tudomásul vegyék és méltányolják.

A beszédet a Magyar-Evezős-Sport most megjelent száma közli, mint oly magvas beszédet, amely az elnök tenkölt, nem gondolkodásának bizonyosságát képezi. Réánk aradiakra kettős érdekekkel bír ez az elnöki megnyitó, melyet az alábbiakban szó szerint közlünk:

Tisztelt bajtársaim!

Midőn megtisztelő hívásuknak engedve, mint a magyar evezős egyletek országos szövetségének elnöke e diszes helyet, elfoglalom, szükségesnek tartom, pár szóval érinteni azon szempontokat, melyek korom és másnemű elfoglaltságom ellenére is a készségemet és bátorságomat ha nem is igazolják, de érthetővé teszik.

dani: „Segíts rajtam!” Szegény Giulietta! Ha tőle függött volna! Amit tehetett, mindent megtett. El sem mozdult az ágytól egész éjjel egy pillanatra sem: hol a párnát igazította, meg, hol friss vízzel hűsítette a beteg száraz ajkait, hol orvosságot adott neki. Örökösen az ajkán volt a kérdés: „Kíván valamit?” Ezalatt a szeme könnyel telt meg, de ajkain mosoly játszadozott — erőltetett, ember fölötti erővel oda-kényszerített mosoly, melylyel megakart nyugtatni a beteget.

Három esztendeje már, hogy sorsuk összeforrt. A lovag eleinte csak időöltésnek tekintette Giuliettával való viszonyát, később azonban, amikor bepillantott a leány őszinte, egyenes lelkébe, a szerelem ellenállhatatlan erővel lepte meg szívét. Giulietta igazán, teljes szívvel szerette őt s szerelmét az önzetlenség tette még nemesebbé. — Soha, egyetlen célzással sem, adott okot a lovagnak arra, hogy önzetlenségében kételkedjék. Sohasem kívánta tőle, hogy vegye feleségül — ő csak szeretett s szívének egyedül célja maga, a szerelem volt. Csinos lakásából, a melyet a lovag rendezett be a számára, valóságos kis paradicsomot teremtett. Szegény polgári családból származott, de természetadta jó izléssel, birt, amely mindig megmutatta, neki a helyes utat a választékosság s a csinosság, sőt az elegancia elérésében. Minden boldogsága csak az volt, hogy kedvese életét kellemessé, széppé tegye. És ez sikerült is neki. Achille boldog volt s egyetlen napja sem múlt el anélkül, hogy né-

Teljesen áthatva érzem magamat a férfi-erények ápolása és fejlesztésének rendkívüli nagy, sőt magasztos jelentőségétől.

A férfi céljának tudatával, erejének érzetével és szívbéli készségének melegével lép mindig a sorompók közé, akár a létért való küzdelemről, akár a haza és szabadságért való harcról, akár a küzdelmes életet mimelő sport-versenyekről legyen szó.

A férfiúi kiválóság ez irányu fejlesztését célozza a mi egyesületi életünknek minden nyilvánulása, és éppen e hivatása betöltésének révén van a mi egyesületünk állandóan annak az ügynek, mely mindnyájunk előtt legszentebb, a haza ügyének szolgálatában.

Mert a daliás játékok háttérében az élet sötét kárpitjait látom, melyek talán végzetes jövőt takargatnak, s ha felgördülnek, úgy lehet, a férfiak jelenése következik, kiknek a hazáért, szabadságért, közjóért energiát, halálraszánt bátorságot, vért és életet kockáztató áldozatkészséget kell magukkal a színre vinniök.

Ezt a komoly háttért látom én, uraim, folyton a mi testőző férfias sportvállalkozásaink közben és ezt kell látnia bajtársaink mindenikének a hullámok felett úgy, mint a porondon vagy a mensurán.

Mert uraim, nekünk magyaroknak, mint általában mindenütt és mindenben, úgy a sportéletben is különleges helyzetünk van. Már gyermekjatekainkba belevegyül a haza és szabadság-szeretet momentuma. Dalaink a hazáról és szabadságról szólnak. Költőink szabadsághősök vagy államférfiak voltak, és bennünket is a közérdek iránti köteleesség-tudás és áldozatkészség nemtője kísér utainkon, úgy férfi, mint élemedett korunkban; ez irányítja mindvégig lépteit azoknak, kik a köznapi élet rögein túl emelkedve, magasabb szempontból tekintik az életet:

Ezek közé a férfiak közé tartozott első sorban a megboldogult elődöm Atzél Béla báró, kinek neve összeforrott, a fővárosi élet nemesebb irányával. E jeles férfiú az ő nagyszabású conceptioit, sokoldalú tájékozottságát rendkívüli agitationális képességével egyesítette. Az ő kora halála pótolhatatlan veszteséget jelent a fővárosi — sőt közvetve az egész ország sportéletére, általában mindazon érdekekre nézve, melyek a jövő nem-

hány órátnetöltött volna Giuliettánál édes boldogságban.

Megvirradt. Az orvos már korán reggel betoppant a beteg szobájába. Azonnal szemébe tűnt a beteg izgatottsága s kérdést is intézett efelől Giuliettához:

— Oh, csak tudnám, hogy mit kíván! — mondotta panaszos hangon Giulietta. — Sejtlem sincs róla, hogy mit akar kifejezni szemének örökös forgatásával. Bizonyosan akar valamit, de nem tudja értésünkre adni ebbeli vágyát.

— Majd rendelék valami csillapító orvosságot, Hadd írom meg a recipét, — mondotta dr. Grisi s az íróasztal felé indult.

A beteg az orvos szavaira még izgatottabb lett s még kétségbeesettebben forgatta a szemét, az íróasztal felé fordítva tekintetét. Giulietta észrevette, hogy az „irni” szóra egy kissé megmozdította a fejét.

— Doktor ur, talán irni szeretne, szegény. . .

Az orvos, amint a beteg szemébe nézett, mely az íróasztalra volt szegezve, nyomban felkiáltott, mintha valami találos mesét fejtett volna meg:

— Megvan! Irni akar. Persze, hogy irni akar! Na, lássuk. . .

Ezzel papiroost keresett elő, rátette egy könyv kemény fedelére s előhúzza zsebéből egy ceruzát, odalépett az ágyhoz. A lovag arcán nagy megnyugvás látszott s szeme élénk for-

zedéknek férfias erényekben való fejlődésétől függenek.

Atzél Béla is az individuálitás fejlesztésének magas iskolájaként tekintette a sport-életet, mert azon meggyőződésben volt, hogy egy nép, egy nemzet belső megizmosodását, életképességét, a culturalis haladás iránti fogékonyságát, jövődöbéli nagyságának feltételeit nem a gubernementalis szervezésekkel, hanem oly intézkedésekkel lehet megteremteni, a melyek a nemzet-testnek atomjait hatják és hasonítják át.

A legkitünőbb kormány alatt a legnagyobb anyagi jólét, a legkedvezőbb közgazdasági viszonyok között, mondjuk a művelődés, a világalom élén szükségképpen decadentiába esik egy nemzet, ha egyéneiben gyöngül, ha ezek testi és lelki visszafejlődésbe estek, — viszont nem lehet oly elnyomott, oly kicsiny egy nemzet, hogy föl ne törjön s magának a világ népei között positiót ne biztosítson, ha minden egyéne hivatásának magaslatán áll, ha a folyton fokozódó és erősülő közszellem külön-külön minden tagját hőssé neveli.

Ime a nyitja, a könnyen érthető magyarázata ama historiái tényeknek, hogy nagy és hatalmas nemzetek megsemmisültek, kicsiny és szegény népecskék ellenben világalomra jutottak.

Uraim! ez az igazság nekünk tanuságul és vigaszul szolgálhat egyaránt, mert ami az egyesre áll, hogy nincs elveszve, míg nem csügged, az áll még inkább a népekre és különösen reánk magyarokra.

Nekünk mint kis nemzetnek egynél több okunk van arra, hogy a testi erő fokozásával iparkodjunk éltetőleg hatni lelkiműködéseinkre, melyeknek önkéntelenül is erkölcsi, mondhatni idealisabb alapot kölcsönöz az egyesületi élet.

Teremtsünk hát uraim minden csolnakházban egy neutralis terrenumot: a férfiaság cultusának templomát és ha ennek küszöbét átlépjük, vetközzük le az élethez tapadó kicsinyességeket, a selejtes indulatokat és a léha élvhajászatot. Így emeljük kedvteléseinket a magasabb célok színvonalára és teljesítünk azok gyakorlásával oly hivatást, mely egyaránt illeti az embert és hazafit.

gásával kísérte az orvos minden mozdulatát. Dr. Grisi a kezébe adta a ceruzát, elébe tette a papirost. Giulietta segített neki.

Egyszer megmozdult a ceruza, s kinos erőlködéssel kuszált betűket vetett a beteg a papirosra, majd kimerülten hanyatlott hátra párnái közé. Giulietta kezébe vette a papirost s eleinte nem látott egyebet rajta, csak kuszált vonásokat, amelyek azonban hosszabb vizsgálódás után betűkké formálódtak szeme előtt. Boldogan pillantott fel akkor s a papirost sietve rejtette kebelébe.

A szobában halotti csend volt. A beteg lélekzése egyre csöndesebb, szaggatottabb lett. Az orvos, aki felismerte a veszedelmet, azonnal intézkedett, hogy a rokonság még idejekorán megérkezze a haldokló ágyához. Siettek is valamennyien s nem sokáig kellett türelmetlenkedniök, az orvos komolyan jelentette ki:

— Meghalt.

Giulietta még egy pillantást vetett könnyein keresztül a halottra, azután észrevétlenül elhagyta a szobát. Mit is keresett volna már ott? Talán még ki is utasították volna onnan.

III.

Az utolsó hantot is rádobták a koporsóra. Rizzi ügyvéd még egy néhány bucsuszt mondott a rokonság nevében, amikor sietve oszlott szét a gyászoló közönség. Csakugyan sietős dolguk volt — tanácskoznok kellett az örökség szétosztásán. Utközben az egyik rokon, egy fiatal báró megemlítette az ügyvédnek, hogy

A spanyol klastromok rejtelméből

(Föltámadt inkvizíció.)

Arad, június 7.

Barcellonában a Sankt Hieronymus kolostorból istentisztelet idején megszökött egy apáca. Leugrott a kórusról az imádkozó nép közé és habár nehéz sebek borították, kimenekült a kápolnából. A káplán vissza akarta tartani, de a boldogtalan apáca ezzel a kiáltással: *Inkább meghalok, semhogy a zárdában maradjak*, az utcára rohant, — szerencsésen egy gyógyszer-tárba menekült. A gyógyszer-tár tulajdonosa azonban, aki ismeretes klerikális érzelmeiről, az odaérkezett káplán segédelmével visszaakarta szállítani a zárdába. Az apáca azonban olyan lármát csapott, hogy az utca népe figyelmessé lett a zajra. Amikor az emberek megtudták, miről van szó, az apáca pártjára állottak és kényszerítették a káplánt, hogy elmeneküljön. A bíróság azután úgy intézkedett, hogy az apácát a kórházba szállítsák. Ez az eset ismét fellázította a papok ellen a népet.

A nép nagy tömegekben vonult végig a város utcáin és több kolostor ellen támadást intézett. A csendőrségnek kellett a zárdák védelmére kivonulni. Ma, mint Barcellonából táviratozzák, erős katonai őrzéssel körkálnak mindama utcákban, amelyekben zárdák vannak. Hir szerint a jezsuita-rend tagjai *fegyvereket szereztek*, hogy az esetleges támadások ellen védekezzenek.

Barcellonába már régóta hire jár, hogy egyes zárdákban ama apácák ellen, a kik nem akarnak mindenben engedelmessé válni, kinzó eszközöket alkalmaznak. S nem egyszer halottak a járó-kelők a rendházakból jajveszékést és kétségbeesett segélykiáltást.

Egy 1888-ban történt esetre még mindenki emlékezik Barcellonában.

Egy rendházban egy apácán erőszakot követtek el és azután a kutba dobták, a melyet befalaztak.

A most elmenekült apáca neve Sloseria Narcisa, 31 esztendő és szüleinek akarata ellen vette fel a fátyolt. Szülei Barcellonában a Viktoria-uton laknak. 24 éves kora óta apáca. A klerikálisok, mint ilyen esetben rendesen, azt kürtölik világgá, hogy a megszökött apáca elmebeteg. Ha ez igaz lenne, akkor a törvény

illő volna talán valamit juttatni a nagy örökségből annak a „signorának“ is, no, egypár száz lírát — hadi menne dolgára békességgel s ne panaszkodnék senkire! De az elhunyt unokaöccse, aki jól ismerte Giuliettát, nyomban magyarázni kezdte, hogy a signora egy centesimot sem fogadna el, inkább éhen halna — csak megsértenék az eféle ajánlattal. Könnyen belenyugodtak e magyarázatba s nem is beszéltek többé a dologról.

Mikor a temető ismét csöndes lett, mikor a frissen hantolt sír mellől már mindenki eltávozott, sirva jött elő egy távoli bokor mellől Giulietta, koszorúval a kezében. Rejtekhelyéből nézte a temetést, mit keresett volna ő az előkelő rokonság között — talán el is ütétek volna a sír mellől! — De még nem volt egyedül — ott ült a sírdomb mellett a kis Bibi, időnként egyet-egyet vakkantva. Giulietta rávetette magát a hantokra és sírt, zokogott keservesen. Idő multával, mikor minden könnyét elsírta már, sápadtan emelkedett fel — egyszerű koszorúját a sírdombnak arra a részére tette, mely az alatt nyugovónak éppen a szíve fölé esett, azután ölébe vette a kis kutyát és megindult a temető kapuja felé. Kezét odaszoritotta a keblére, hol egy darabka papiros simult szívéhez szeretettel. Ezen a darabka papiroson, mely kezdecben annyira megrémítette az öröksöket, csak ez a két szó volt kuszált vonásokkal: „Kedves Giulietta“.

értelmében elmeigyógyító intézetbe kellett volna szállítani.

A szerencsétlen leány, miközben a kórházba szállították, kijelentette, hogy majd a bíróság előtt elmondja szökésének okait. A barcellonai lapok azt írják, hogy azt az apácát szörnyen megkínózták a zárdában. A kórházban, ahová a leányt elszállították, apácák vannak alkalmazva. S ezek sem a leány családjának, sem idegeneknek nem engedik meg, hogy a szökött apácával érintkezessenek. Valószínű, hogy a szerencsétlen Narcissa nem sokára ismét a Szent Hieronymus zárdában lesz. A hol borzalmas büntetés vár reá. A legtöbb zárdában ugyanis még a középkorból kinzó kamara van, a melyben az engedetleneket büntetik meg. Egyetlen kolostorban sem hiányoznak a hóhérok és a hóhér asszonyok, a kik arra vannak hivatva, hogy szigorúan végrehajtsák a főnökök ítéleteit. Nem mulik el hónap, hogy Spanyolországban apácáknak szökéséről hir ne érkezne. Az utolsó három esztendőben kétszáz ilyen eset történt Spanyolországban. Az illető klastrom mindannyiszor kijelentette, hogy a szökött apáca elmebeteg volt. A bíróságok megelégedtek ezzel a kijelentéssel és az ügy el volt intézve. A közvélemény azonban egyre jobban felháborodik. S senki se csodálkozzék majd azon, ha azt hallja, hogy a spanyol nép egy nap földig lerombolta a kolostorokat.

Nagy botrány Bukarestben.

(A liga pénzét elsikkasztották.)

Arad, június 7.

Csinos kis botrány! Az oláh rajongók nagy álmódásaikból most egyszerre arra ébrednek, hogy a merész álmaik alapja — értsd pénz-alapja — nincsen többé. Elsikkasztotta egyik főemberük és akárhogy akarták titkolni és leplezni ezt a jellemző skandalumot, végre még is csak ki kellett rukkolni vele. Mert az ellopott pénz jókora összeg s másképp, mint a törvénynek titkolódzást nem tűró eszközeivel nem szerethetnének vissza belőle egy árva fityinget sem. Aztán meg be kellett vallani az éppen mi tőlünk, magyaroktól féltve őrzött titkot, akármilyen nagy legyen is a blamázs. Mert a liga valamiképp el kellett, hogy számoljon előbb-utóbb arról a sok ezer frankról, a mit az ellenünk való mozgolódásra dühös és üres jelszavakkal összeszedett.

A meglepő esetről érkezett híradás világossá teszi, hogy a sikkasztást azért rejtegették, mert éppen mi előttünk szégyelték magukat. Van is rá okuk.

Igy szól a furcsa meglepetésről a tudósítás:

A bukaresti Adeverul és Patriotul lapok tegnapi száma óriási szenzációt keltett leleplezéseket közölnek a Liga alaptökejének elsikkasztásáról. Az elsikkasztott töke majdnem 200,000 frankra rug; a sikkasztó pedig nem más, mint maga a Ligának hét éven volt főpénztárosa, Perietzeanu-Buzen.

Az esetet a következőkben írják le a lapok: Majdnem másfél éve, hogy a Liga választmányára nagyobb összegű postaküldemények eltűnését észlelte. Azonnal elhatározta, hogy a legnagyobb titokban ellenőrizze a főpénztáros pénzügyi műveleteit; s a mult nyaron, három hónapi rovincsolás után kitűnt, hogy Perietzeanu-Buzen főpénztáros elsikkasztotta a vidéki egyesületek által hónaponként beküldött tagsági pénzeket s az adományokat. Es pedig a következőképen: a plojesti fiók küldött egy ízben 10,000 frankot; a főpénztáros azonban csak 1000 frankot vezetett be a lajstromba; a brailai fiókegyesület 5000 frankja 500-ra sü-

lyedt s így tovább. Az évi számadásban mindez összegek mint alaptőke voltak feltüntetve.

Mikor kitűnt, hogy a sikasztott összeg majdnem 200,000 frankra rug. a választmány elhatározta, hogy titokban tartja a dolgot, *nehogy a szégyenfolt alszivárogon a magyar lakokba és ezek tőkét csapjanak belőle a románok ellen.* Másrészt pedig a főpénztárost föl hívták, hogy tisztázza magát és így ez késznek nyilatkozott, hogy 55,000 frankot elősmerjen és ez összeg erejéig a Liga betáblázást fogantatson földbirtokára. A skandalum elkerülése végett a Liga választmánya elfogadta ezt is és így az egész ügy sikeresen elússzult tegnapig.

A kongresszus tegnapi ülésén azonban, éppen mikor Urechia elnök be akarta zárni, Tutureanu elnök egy titkos ülést indítványozott tegnap estére, amit a kongresszus elfogadott. Ez ülésen többen föl hívták a választmányt, hogy adjon fölvilágosítást az alaptőkeről és ekkor a titok teljes meztelenségében kipattant. Többen azt indítványozták, hogy Perietzeanu-Buzent adják ki az ügyészségnek; ez indítvány ellen azonban kikelték a választmány tagjai azzal az érveléssel, hogy *szégyenné teszik az egész intézményt a magyarok előtt.* Három órai heves vitatkozás után a kongresszus titkos ülése a következő indítványt fogadta el:

„A kongresszus tudomásra veszi a választmány által adott fölvilágosításokat. Perietzeanu Buzen István volt főpénztáros becsutelen eljárásáról és elfogadja a választmány eddigi magatartását, szabad kezét adván neki, abban, hogy eljárjon, hogy a sikasztott összeg biztosítva legyen, és hogy a bűnös megkapja büntetését.”

Bukarestben óriási a szenzáció; a választmányt senki sem vádolja még hanyagsággal sem, mert a volt főpénztáros a legtisztességsébb emberek hírében állott. Mindenki igen gazdag embernek hitte, mivel egy 3500 holdas földbirtoka van az ország legjobb vidékén, Bukarestben egy szép és nagy háza; a liberális pártban előkelő szerepet vitt és több ízben volt képviselő és szenátor. Akik ismerik, csodálkoznak azon, hogy sülyedhetett olyan mélyre ez ember, és mit csinált azzal a nagy összeggel, a melyet elsikkasztott, mert most tűnt ki csak, hogy nyakig adós és az adósságokat az utolsó öt évben csinálta. Szerényen élt, habár megengedhetett volna magának nagyobb luxust is. Hol van hát a pénz? mit csinált azzal a majdnem 350,000 frankkal, amit a birtokára vett kölcsön ezelőtt 3 és 4 évvel?

MULATSÁGOK.

(=) **A bérkocsisok juniálisa.** Tegnap délben a déli korszón sétáló közönségnek valóságos látványosság szerű élvezetben volt része. A bérkocsisok vonultak ki feldiszipelt kocsijaikkal a nagyerdőben tartott majálisukra. A menet a Ferenc-térről indult ki. A kivonulásban mint egy száz négyes- kettős- és egyfogatos virág füzérekkel feldiszipelt bérkocsi vett részt. Az első négyes fogaton Müller Károly, az ipartársulat ügyésze ült Gavrilette Miklós elnökkel. Az impozáns kivonulást nagy számú közönség nézte végig, a délután folyamán is több ezerre menő közönséget csalt ki a sikerült mulatság a nagyerdőbe. Az első négyest mintegy háromszáz pár táncolta. A meghívott vendégeket a figyelmes rendezőség a délután folyamán négyes fogatokon szállította a nagyerdőbe. A bérkocsi ipartársulatot mulatságon megjelenésükkel megtisztelték: *Urban Iván főispán, Csák Czirják rendfőnök, Nits Pál házfőnök, Müller Károly, akiket nagy lelkesedéssel fogadtak.*

(=) **A waggonyári dalkör szerdán tartotta dalestélyét** mely oly kitűnően sikerült, hogy

nagyon helyes volna, ha ily dalestélyeket többször is rendeznének. Minden egyes szám oly praecisen volt előadva, hogy ha nem tudnánk, hogy munkások álltak ott, bátran képzelt énekeseknek gondolnánk a hangversenyzőket. *Szilágyi Gyula* karmester valóban nagy munkát végzett és szép eredményt mutatott fel az estélyen.

(=) **Az aradi vas- és fém munkások** szakszervelete június hó 23-án saját könyvtára gwarantálására, két zenekar és pedig fuvó zene és Erdélyi Tóni vonós zenekara, valamint a saját dalkör közreműködése mellett nagy confetticsata, világpósta és egyéb szórakozásokkal egybekötve a csálai nagyerdőben juniálist rendez. A tánc kezdete d. u. 2 órakor. Kivonulás reggel 8 órakor „Hazám” kávéházból (Batthyányi- és Templom-utca sarok). Belépti-díj személyjegyre 1 kor. 40 fill.

Szilágyi Dezső és a fiatal Hohenlohe.

Budapest, június 7.

A delegáció mostani alelnökéről Bécsbe való tartózkodása alkalmából beszélte el egyik képviselő.

— Tudjátok-e, hogy a delegáció egészen kihozza a sodrából a nagy mogult? — kérdezte.

— Hogy-hogy?

— Hát Szilágyi Dezsőnek szinte percről-percre megszabott életmódja van. Rendesen reggel fél hétkor kel fel, bemegy az irodájába. Átfutja a lapokat, de többnyire csak felületesen és inkább csupán a politikai részt, néha-néha egy tárcát olvas el, azután előveszi az angol könyveit. Az angolok történelmét s az angol parlamentek naplóit tanulmányozza a legszivesebben és a — mathesist. Ha képviselőház nincs, úgy délig is otthon időzik könyvei között. Ha képviselőház van, úgy az ülés érdekessége szerint a mint tudjátok 10 és 11 között a házba jön. Ülés után a kaszinóban ebédel lehetőleg társaságban. No ha nem rontották el a hangulatát valamiképp, akkor az ebéd alatt oly kedves, bájos, mint egy kis leány.

— Nono! A hasonlat kissé erős!

— De igaz! A jókedvétől az egész asztal arcát derüvel sugázza be. Ebéd után 3 óra felé ismét hazamegy és kissé megpihen. Jaj annak, aki őt ilyenkor báborgatni meri. Annak jobb lett volna nem születnie. Az inasa ilyenkor valóságos Cerberus. Nincsen is olyan halandó, akit az alvó oroszánhoz beeresztene. — Ha aztán felkel, ismét olvas és számol, majd vivnimegy, megszivesebben Szabó Pistával, a néppárti kollegával . . .

— Érdekes antithesis: a liberális atyauristen és a klerikális jáger, — szölt közbe valaki.

— No aztán megvacsorál megint társaságban és 10—11 között hazamegy. Olvas, tanul ismét vagy 1 óráig lámpa mellett . . .

— De hát miért beszéled ezt mind el?

— Arról jut eszembe, hogy különösnek találom, a mikor most, hogy delegáció van, még Münnich Aurélt is akkor kell fogadnia, a mikor ő akarja, már tudnillik Münnich!

— Miért, hát máskor nem fogadja?

— Dehogyan nem, csak hogy vannak napjai, a mikor még I. Napoleont sem fogadná, ha véletlenül felébredne a sírjából, pedig a nagy Bonapartének őszinte bámuloja . . . És eszembe jut a Hohenlohe herceg esete. A volt német birodalmi kancellár fia itt járt Budapesten és tiszteletét tette Szilágyinál . . . Az oroszán délutáni álmát aludta s az inas nem merte beengedni . . .

— Nincs itthon kérem, — volt a válasz.

— Mikor jön haza?

— Később.

— Jó, itt hagyom a névjegyemet és később visszajövök.

De Szilágyi nagyon mélyen aludt és az inas nem merte felkelteni, habár látta a névjegyen, hogy egy herceg a látogató. Denikve, mikor a herceg visszajött, akkor sem költötte fel, hanem azt mondta:

— Még nem jött haza!

Mikor Szilágyi felébredt, megkérdezte, hogy volt-e itt valaki?

Az inas mutatja a névjegyet.

— Mit mondott neki?

— Hogy nincs itthon a kegyelmes ur?

A mikor pedig ezt nekünk egyszer Szilágyi jókedvében elbeszélte, hozzátette:

— Sajnáltam ugyan a vizitet nagyon, de nem ropogtattam meg a csontjait, mert máskor bizonyára minden jött-ment hercegért felkeltett volna.

Az iskolában agyonvert leány.

(Brutális tanító.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, június 7.

Hajmeresztő esetről tudósítanak bennünket *Liptó-Szent-Miklósról*, egy népiskolai tanító páratlan embertelenségéről.

A szörnyű eset minden kommentárt feleslegessé tesz. A liptó-szent-miklósi katolikus felekezetű népiskolában *Almási István* tanító, a múlt héten úgy fejbe ütötte *Szrnka Emma* nevű kis leányt, hogy a leányka *agyrázkódást* szenvedett és ma éjjel iszonyu szenvedések után *Hoffmann* főorvos kezei között meghalt.

Elszörnyűködik a toll ezen vadállati cselekmény leírásánál és kétségbeeszt az a tudat, hogy ily bestiák kezére bízzák a kisdedek nevelését és életét.

Micsoda végzetetlen lelketlenség uralja az ottani katolikus papságot, hogy ily vadállatot megtűr a tanítói széken, mert nem első eset ez abban a hirhedt iskolában. Egy fiúnak rövid idővel ezelőtt annyira ütötte a tanító a fejét, hogy az ütlegektől *állandó daganata* lett. Máskor pedig a tanító ur egy másik gyereknek *letépte a fülét*.

Szégyen, gyalázat, hogy ilyesmi büntetlenül megeshetik; szégyen arra a papságra, mely ad majorem dei gloriam ilyenek előtt szemet huny. De ne gondoljuk, hogy a plébánosnak nincs szive. Oh nem! Van szive, mert magához hivatta a szerencsétlen agyonütött gyermek atyját és *pénzbeli kárpótlást ajánlott fel neki*. Kár, hogy tudósítónk nem közölte, hogy mennyi az az összeg, melylyel a szerencsétlen szülőket gyermekük halálával kárpótolni akarták.

De ne csodálkozunk ezen. A plébános ur bizonyára el van foglalva a néppárti agitációval, neki igazán nem lehetett ideje arra, hogy megfigyelje, miképp tanítanak az iskolájában.

A liptó-szent-miklósi polgárság deputációt készül küldeni a püspökhöz, ebből a balvégzetű esetből kifolyólag.

Ez az elhatározás jellemzi a népet, mely ülésezik, bizottságozik és deputációzik ily halatlan brutalitás után, ahelyett, hogy visszatarthatná gyermekeiket az iskolába járatástól mindaddig, míg ez a fenevad kényszerzubbonyba nem kerül és vagy az örültek házába, vagy a börtönbe nem hurcoltatik. De a vádlottak padjára kellene azt az iskolahatóságot is ültetni, hogy tanulják meg a büntető törvény alkalmazása közben, miképp arra valók ők, hogy neveljék a gyermekeket, nem pedig arra, hogy agyonütni engedjék.

SZÍNHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Szombat: San-Toy, operette.

Vasárnap: Délután: New-York szépe, operette.
Este: Leányrablás, népszínmű.

* **A majom és völégény** csütörtökön délután mulattatták a szépszámu közönséget. Ez a bohózat bőséges alkalmat nyújtott *Dunay* Árpádnak, hogy majomügyességét bemutassa.

* **A bányarém**, Vahot énekes népregéjét adták csütörtökön este. A szereplők közül kitűntek *Menszáros* Margit, kit többször is kitapsoltak, továbbá *Fenyéri* és *Palágyi* nagyobb szerepeikben.

* **San-Toy** a nyári évadban holnap este kerül színre utoljára, rendezes helyárák mellett, az ösmert szereposztással.

* **Nikolits Döme** népszínműve. A *leányrablás*, mely két évvel ezelőtt nagy sikert aratott az aradi színpadon, vasárnap este kerül ismét színre. A román-magyar népiéletet érdekesen jellemző darabról a szerző utmutatása mellett már több próbát tartottak. A leányrablás vasárnapi reprisének nagy érdekessége lesz, hogy a darabban előforduló román táncokat a személyzettel *Sigmund* balletmester *Rác* János dr. helybeli ügyvéd vezetése mellett tanította. A táncokon kívül a dalokban is kedves újdonságra lesz a vasárnapi előadásnak. Az új dalokat *Dankó* Pista szerette. Ezek között lesz az a szép, híressé vált dal is, melyet *Dankó* Pista *Pósa* Lajos lakodalmára szerzett.

* **A színház nyári szünete.** Nagy reménnyel indult neki a színház vezetősége a nyári évadnak. Abban a hiszemben volt, hogy az állandó színeszet annyit tesz, hogy állandó publikum. Azért nyitotta meg a nyári színház kapuit azonnal a téli színház bezárása után. Az eredmény megmutatta, hogy rosszul spekulált a művezetőség, mert alig volt egy-két napja a színháznak, amelyen számbavehető publikum gyűlt össze a színházba. Pedig egy kis számítással ez az eredmény előrelátható lett volna. Most már nem maradt más hátra, mint a hibát — későn bár — jóvátenni és a színészeknek, de leginkább a közönségnek is szünetet adni. E hó 15-én bezárulnak a nyári színház kapui és csak augusztus havában nyílnak meg újra. Az augusztusi játékrend egyik újdonsága lesz „A modell” című operett, melyre már most készül serényen a társulat.

* **Műkedvelő előadás.** Az aradi kereskedő ifjuság egy része 1901. évi június hó 15-én a Salacz-utcai „Nagy pipa” vendéglő kerthelyiségében, kedvezőtlen idő esetén bent az üvegvillanban, Confetti-osata, világposta és ténccal egybekötött műkedvelői előadást rendez, mely alkalommal színre kerül „A bor”, falusi történet 3 felvonásban, írta Gárdonyi Géza. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak. Személy-jegy 1 korona. Jegyek előre válthatók az összes rendező és szereplők-nél, ugyszintén a „Nagy pipa” vendéglőben. A tiszta jövedelem az alakulandó Petőfi-asztaltársaság javára szolgál. Előadás kezdete este fél 9 órakor.

* **Pályázat a debreceni színházra.** Debrecen város törvényhatósági bizottsága most dolgozza ki a színház pályázatára vonatkozó módosításokat, a javaslattal még e hó közepéig okvetlen elkészülnek és még e hó végén kiírják a pályázatot három évre. Szeptember elején már dönteni fognak ebben a kérdésben. Ugy, halljuk, *Makó* Lajos színigazgatót szeretnék megnyerni az új szerződés megkötésére.

* **Orgona-hangverseny.** Az aradi ev. ref. templomban holnap, szombaton délután fél 6 órakor tartják meg a lapunkban már többször említett, jótékonycelu orgona-ünnepélyt, melynek műsora a következő:

1. Rheinberger József: Második Sonata (D-moll) orgonán *Toepfer* A. tanár, 2. Haydn: Dal a „Teremtés”-ből, éneklő: *Popp* Vilmosné urnó; 3. Bruch Miksa: Andante a G-moll hegedű hangversenyből, *Iju Budits* A. tanár, 4. Haydn: Dallam tenorra a „Teremtés”-ből, éneklő *Ráskay* Miksa; 5. Löwe: A virág legendája, éneklő *Odry* Lehel; 6. a) Reinecke C.: Entr'act „Manfred királyból”; b) Grieg: Aesés halála a „Peer Gyut Suite”-ből, előadják műkedvelő urak; 7. Beethoven: Bűnbánó-ének „Csak ellened vétkeztem,” Dr. *Radány* Dezsőné urnó; 8. Svendsen: Andante s gordonka hangversenyből: ifju *Vas*

Sándor; 9. Mendelssohn: Dallam „Elias”-ből, éneklő *Saghy* Emilia k. a.; 10. Hildhath: Templomi ének, éneklő *Szalay* Aranka kisasszony; 11. Mendelssohn: Négyes „Elias”-ből, előadják *Basch* Stefánia Habiitsek *Hermina* kisasszonyok, *Ráskai* Miksa és *Vince* Miklós; 12. Bach I. S.: Harmadik hangverseny, orgonára: *Toepfer* A. tanár.

A közönség élénk érdeklődéssel vesz részt az ünnepélyen és már eddig lefoglalta a belépő jegyek jelentékeny részét. Jegyek kaphatók: az ev. ref. egyház lelkészi irodájában, *Klein* Mór, *Révész* Nándor, *Maresch* Gyula és *Fejér* Gyula kereskedésében.

A búrok megérkezése
Budapesten.

(A tévedések vigjatóka.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, június 7.

A fenségestől a neveltségességig csak egy lépés! Ez a francia közmondás alapos beigazolást nyert bur vendégeinknek mai Budapestre érkezése alkalmával, mely fölött az egész főváros sokat kacag.

Falragaszok, ülésezések, íszónoklatok megtették a kellő hatást; a főváros lakossága nagy lelkesedéssel nézett elébe a mai napnak, melyen üdvözölni szándékozta a derék és szabadságáért a legelkeseredettebb harcot vívó bur nemzetnek küldöttjeit.

Minden megtörtént arra nézve, hogy minél impozánsabb legyen a fogadtatás, hadd lássa a bur küldöttség, hogy mily nagy és mily meleg a rokonszenvünk a szabadságáért elvezett bur nemzet iránt.

Ugy volt kontemplálva, hogy esti negyed nyolc órakor lesz a keleti pályaudvar perronján a fogadtatás. *Szalay* Károly dr fogja holdandul üdvözölni a küldötteket, mire *De Wett* bur parancsnok felel. A fogadóbizottság zászlók alatt vonul fel. Lesz egy transzvali, egy oranjei és egy magyar lobogó. A vendégek kocsikon hajtának ezután az egyetem-utcai Erzsébet fogadóba, a hol a tiszteletükre lakomát rendez a fogadó bizottság.

Ugy is történt minden. Zeneszó mellett vonultak ki az egyesületek zászlójuk alatt a keleti pályaudvarra; ott voltak az összes veteránok diszben és óriási nép kísérte őket oda. Közel 40 ezer ember gyűlt össze a keleti pályaudvar érkezési oldalán. A rendezők piros szalagu jelvényeikkel izgatottan és hivatásukat adtak, jártak-keltek, izgatták és lelkesítették a tengernyi népet. Minél közelebb jött bécsi vonat, annál hangosabb lett a lelkesedés és mikor messziről hangzott a bécsi gőzmozdony füttyje, egyszerre megmozdult a nagy néptömeg és valóban veszélyessé vált a helyzet a tömegben.

Eddig jól ment minden, de most bekövetkezett egy rettenetes helyzet, mely könnyen nagy bajnak lehetett volna okozója, ha csak hamar ki nem tudódik, hogy végtelenül nevetéses qui pro quo játszotta a fogadó néparadattal kegyetlen játékát.

A program szerint ugyanis a búroknak a Bécsből d. u. 2 óra 10 perckor induló vonattal kellett volna elindulniok, melylyel Budapestre 7 óra 15 perckor érkeznek a keleti pályaudvarra.

Tévedésből vagy félreértésből, nem tudni eddig, hogy mi okból, a bur küldöttség a Bécsből délután 3 órakor induló express vonatra ült és este 7 órakor érkezett meg a nyugati pályaudvaron.

Most már elképzelhető a tragikomikus zavar. A keleti pályaudvaron a küldöttség, az ünnepi beszéd kiadására várakozó bizottság, a tengeruyi nép, zászló, trombita stb. A vonat berobog. A veteránok vigyázz! vezényszóra ki-

rántják kardjukat — az utasok lassanként kiszállnak a kupékból — és egy körömmi bur se mutatkozik.

A rendezők sápadoznak, a diszszónokok ájuldoznak, a 40 ezernyi néptömeg kezd türelmetlenkedni, már majdnem tátongani — kéri a burjait, mint a római elégedetlenek annak idején a kenyeret és szórakozást. A baj folyton nő, a tömeg nem hisz a hirnek, hogy a búrok nem érkeztek meg, azt hiszik, hogy ez rendőri stikli, és most már csak azért sem enged, ott marad és el nem megy, míg bur nem lát.

De honnan vegyen a rendező bizottság búrokat? majdnem 8 óra volt már, mikor *Pavlik* rendőrtanácsos erélyesen felszólította a rendőröket, hogy oszlassák el a tömeget, mielőtt összeütközés történnék. 8 órára végre kezdett oszlani a tömeg és a lelkesedésből rögtön abzugolás lett, a szegény búrok mindent kaptak, csak nem hízogó nyilatkozatokat.

Eközben 7 órakor este megérkeztek a búrok a nyugati pályaudvaron. Képzeltetni a búrok meglepetését, mikor néhány vasuti hordáron kívül egy lelket sem láttak a perronon.

Hosszúra nyult a búrok arca. No hát, amit ők gondoltak e percben magukban, azt burul nem tudjuk elmondani, de magyar fordításban körülbelül annyit tesz, hogy vigye a manó a magyar szabadságszeretetet. Szegény búrok gyalog indultak neki a városnak és több rendőr utmutatása után valahogy eljutottak az Erzsébet-szállodába. Ott a portáson kívül nem volt senki.

Ekkor tudták meg a szörnyű tévedést. Nosza rajta, felültek kocsikra és kijutottak a keleti pályaudvarra, mert úgy tudták, ott várja őket 100 ezer lelkes magyar. Csak úgy repdesett a szívük abbeli reményükben, hogy fürdeni fognak a magyarok lelkesedésében. De az Istenek ezt sem akarták. Mikorára ők oda kiértek, akkorára a néptömeg már onnan eloszlott. Visszaindultak reményvesztetten a városba.

Az *Andrássy*-uton találkoztak a fogadók egy kis töredékével. Ezek felismerték őket, ők is kocsikra ültek, lobogtatták a bur, az oranjei és a magyar zászlókat, folyton kiabálva: Eljenek a búrok!

Az *Andrássy*-uton járó közönség pedig nagyokat nevetett rajtuk, hogy mikép mulat néhány elkeseredett fogadó ur azon, hogy a búrok nem érkeztek.

Igy történt a fővárosban a búrok fogadtatása, melyből egy ügyes színműró pompás bohózatot csinálhatna.

De Wett — mint hirlik — a vasárnapi népgyűlésen nem fog résztvenni, mert halaszthatatlan ügyek miatt el kell utaznia. Az ok könnyen érthető.

TANÜGY.

(—) **Az aradmezei iskolák állapota.** *Varjassy* Árpád kir. tanácsos, tanfelügyelő a vármegye közigazgatási bizottsági ülésén ma terjesztette be jelentését az aradmezei iskolák állapotáról. A tanfelügyelő összesen száztizenkét iskolát látogatott meg s jelentésében örömmel konstatálja, hogy az *uj-szent-annai* polgári iskola, a *nagy-butyini*, *odvosi* állami elemi iskolákban, továbbá a *borosjenői* állami iskolában *Schwiegel* Gyula, az *ujpanáti* iskolában *Ehrling* Vendel igazgató-tanítók tanításai, a *pankotai* rom. kath. iskolában *Niedermayerné* Julia, a *zarándi* állami iskolában *Nikitscher* József tanításai fényes eredményt mutatnak. Botrányos állapotokat talált a *nagy-peéli* iskolában, melynek tanítója: *Nagy* Károly az ellene indított fegyelmi következményei elő állásáról leköszönt. Nem mondható kielégítőnek az eredmény a *nagy-kamarási*, *eleki* és főleg a *gyula-varasándi* iskolákban.

(—) **Iskolalátogatás.** *Varjassy* Árpád kir. tanácsos, tanfelügyelő folyó hó 4-én meglátogatta

az ujszentannai polgári fiúiskolát, mely alkalommal a tanítás eredménye és az iskolai feyelem tekintetében tapasztaltakkal teljesen meg volt elégedve. Különösen a történelemben és magyar nyelvben tett előhaladás tetszett neki.

(—) **Évzáró vizsgálatok.** Az *uj-szent-annai* polgári fiú-iskolában az évzáró vizsgálatok f. hó 19-én és 20-án, a magánvizsgálatok f. hó 22, 24, 25, és 26-án tartatnak meg.

Meggyilkolt postakocsis.

(Rablógyilkosság az országon.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, június 7.

Tegnap délben Balassa-Gyarmat mellett a Rétság és Vadkert közötti országon meggyilkoltak egy postakocsist, azután a kocsit kirabolták. A rablógyilkosságról nyomban értesítették a budapesti rendőrséget arról, hogy a gyilkosság színhelyéhez közel, a postakocsis találkozott két butorszállító kocsival, a mely Budapest felé tartott.

Ezen értesítés alapján *Tóth János* rendőrfogalmazó széleskörű intézkedéseket tett, hogy mielőtt a két butorszállító kocsit Budapestre érkeznek, vigyék be a kocsisokkal együtt a főkapitányra.

Az ügyes intézkedésnek eredménye is lett. Ma reggel 6 órakor Káposztásmegyeren a kiküldött négy lovasrendőr elfogta a két kocsist és behozta a főkapitányságra. *Tóth János* fogalmazó egész délelőtt a kocsisokat hallgatta ki. A kocsisok *Feuer Ignác* és *Grünwald Adolf* Henrik szállítók alkalmazottjai.

Ezek az emberek azt vallották, hogy a meggyilkolt postakocsissal a Rétság és Vadkert közötti *Kormos-pusztán* találkoztak. A kocsin két idegen ember ült a kocsis mellett s mind a hárman igen jó hangulatban voltak. Ugy látszik, hogy a kocsis gyilkosa ez a két ember volt, a kik először leittatták a szerencsétlen embert s azután végeztek vele. A butorszállító kocsisokat kihallgatás után szabadon eresztették. A nyomozást tovább folytatja a budapesti rendőrség.

A postakocsistól elrabolt értékek a következők:

1 drb. péneslevélben 10 drb. 23450—23459. számú budapesti takarékpénztári és zálogintézei részvények; 7 drb. 20982, 28257, 28259, 611756, 63555, 63556. számú magyar beszámítoló és pénzváltó bank kötvények; 4 drb. 746, 2418, 3642, 1270. számú budapesti alagút részvények; 2 drb. 1134 és 1135. számú alagút használati jegy, 2 drb. 21487 és 40068. számú villamos vasuti részvény; 2 drb. 46134, 47475. számú dunagőzhajózási részvény; 3 drb. 13573, 13574, 13575. számú keresk. bank 4 $\frac{1}{2}$ százalékos községi kötvény; 317375. számú 4 százalékos magyar koronajáradék, 17, 10705, 6. számú 3 százalékos magyar koronajáradék; 17, 24377. számú Tiszasorsjegy 42. számú serie 133, 16. számú 1860-as 5 százalékos osztrák állami sorsjegy 13508 serie 22. számú szelvényekkel. Az értékpapírokon kívül még 3000 korona készpénzt is magukkal vittek a rablógyilkosok.

Annak a két ismeretlennek a személyleírását, akik a kocsis mellett ültek a következőkben ismerteti a budapesti rendőrség.

Az egyik mintegy 40 éves, borotvált, barna arcú, közepmagas termetű, mesterembernek látszó férfi, szürke ruhát és fekete pörge kalapot viselt. Hosszu bajusza erősen ki volt fenve.

A másik személyleírását nem lehetett megállapítani, mert amikor a szembe jövő butorszállító kocsisokat észrevette, elfordult és jobb karjával a fejét is eltakarta. Sötétkék, tegethoff ruhát viselt.

Házasság szédelő orvosnövendék.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 7.

G. J. torontáli fiatalember mikor középiskolai tanulmányait elvégezte, a fővárosba került, hogy az orvosi pályára képezze ki magát. A fiatal ember nagyon szegény volt. A nagy város zajában azonban neki vágott az életnek merészen, bárha tudhatta, hogy az orvosi pálya meglehetősen anyagi áldozatba kerül neki, pedig egy árva garas várni valója sincs hazuról.

Bűnös utra tért ily módon a fiatal ember s elkezdett olyan hölgyeknek udvarolni a kik nem riadtak vissza anyagi áldozattól sem, ha arról volt szó, hogy esetleg „doktorné” lesz belőlük. Vagy *negyven kasszírót* csapott be ily módon a szélhámos fiatal ember. Akadt azonban az orvos növendéknek más áldozata is. Többnyire idős asszonyságok, a kik nem reflektáltak a házasságra, de elhitték, ha szerelemről beszélt nekik.

Igy tartott ez évek hosszú során keresztül. Közben aztán akadt egy fiatal özvegy asszony is, ki szintén lépre ment.

Történt azonban, hogy a fiatal hölgy egyszerre beszüntette az utalványozást s az orvos növendék erősebb eszközökhöz volt kénytelen nyulni. Lement az asszony szüleihez *Szászka-bányára* s ott törvényes frigyre lépett a özvegygyel.

Az anyakönyvvezető előtt akkor *G.* már orvosnak adta ki magát és a dr. címet használta, habár azzal a vizsgával, a melylyel együtt jár a doktorátus, még mai napig is adós.

A házasság titokban maradt s a fiatal férj udvarolni kezdett szülővárosában egy előkelő vagyonos leánynak. Meghallotta ennek hírét az asszony, egy szép napon felköltözött a fővárosba, hogy innen tartsa szemmel férje viselt dolgait.

A tavasszal az orvos növendék végre megkérte a szóban forgó leány kezét s az eljegyzést ki is tüzték pünkösdre.

Készen állt a *törvényes hitves* is s csak arra várt még, hogy megtörténjen az eljegyzés s ezután nyomban följelentést tett volna a férje ellen.

Erre azonban nem került a sor, mert a vőlegény-férj ur az eljegyzés előtt *eltűnt*. Előbb azonban leendő apjától 7000 koronát csalt ki.

A szédelő fiatal embert most országszerte körözik.

HIREK.

Carmen Sylva és Pálmay Ilka.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, június 7.

A románok poéta királynéjának egy a színeszetet közlő érdeklő tervéről éppen tegnapi számunkban tettünk említést és pedig arról, hogy *Carmen Sylva* elhatározta, miszerint a kisebb románvidéki városokban színházakat építtet, a melyekben vallásos és erkölcsös darabokat fog a nép számára alacsony belépti díjak mellett előadni.

Egy mai távirat újabb érdekes hírről tudósít bennünket. E szerint *Carmen Sylva* egy szindarabot írt, mely bennünket magyarokat két okból is érdekel. Először azért, mert a darab tárgya a *román-magyar* népeletről van mérve, másodsor pedig, mert a darab főszerepének megjátszására a királyné magyar művésznőt kért föl és pedig *Pálmay* Ilkát.

A szerep betanulására a királyné *Pálmayt* meleghangú levélben Bukarestbe hívta, miután

a darab próbája a királyné utasításai szerint fognak lefolyni.

Pálmay a megtisztelő meghívást elfogadta. A darab július közepén kerül színre.

A diva, mint ismeretes, most vidéki körúton van s régi jó szerepeivel aratja újra a babérokat. Romániába való utazása előtt Arad lesz az utolsó állomása.

A magyar művész romániai fölléptével is a magyar színészet hírnevének kíván dicsőséget szerezni.

Az érdekes premier elé Bukarestben nagy érdeklődéssel nézünk.

— **A koronázás évfordulója.** A magyar király megkoronázásának évfordulóját az idén is a szokásos ünnepek között ülik meg az iskolák és a hivatalos körök. Az évforduló napján, június 8-án, délelőtt 10 órakor hálaadó istentisztelet lesz a minoriták templomában, ahol megjelennek a hatóságok és egyesületek képviselői. Az iskolákban ezen a napon az előadás szünetel.

— **A király a Duna-csatornán.** Bécsből jelentik: A király ma a Duna-csatornán kiment a nussdorfi Donausitzhez, hogy megnézze a csatornázási munkákat. A király kíséretében volt *Paar* gróf főhadsegéd, *Wittek* vasutminiszter, *Call* báró kereskedelmi miniszter, *Kielmansegg* gróf helytartó, *Taussig* kikötő építési igazgató, *Bosjek* folyam szabályozási igazgató, továbbá a közlekedési bizottság és a Duna-szabályozási bizottság képviselői. A Duna-csatorna partján nagy közönség gyűlt össze, a mely az uralkodót lelkes ovációkban részesítette.

— **Urnapija.** A római katolikus hívők a legszebb ünnepén tartott körmenetnek kedvezett az időjárás is. Megemberelte magát a mindennapos eső s a délelőtti körmenet a legszebb időben járta végig az oltárokat. A minoriták templomában délelőtt 9 órakor ünnepélyes nagy mise volt, melyen dr. *Csák* Cyrjék rendfőnök pontifikált fényes segédlettel. A templom szorongásig megtelt hívőkkel. Az első padsorokban ott voltak *Urbán* Iván főispán, *Sarlot* Domokos főkapitány, *Gál* Lajos helyettes pénzügyigazgató, *Losoncy* adótárnok és *Knarr* Lajos helyettes jószágigazgató. A templom előtti téren állott a honvédek egy százada, valamint az iparos egyesületek és társulatok a saját zászlójuk alatt. Az ünnepélyes nagy mise alatt a századok sorozat adott. Az istentisztelet végeztével megindult a menet az oltárszélességgel az oltárokhöz. A menetben részt vett a honvéd-század és a waggongyári zenekar is. Oltárok voltak felállítva a Szentháromság szobor ponyvasátra alatt, a második a Vörösmarty-utcában, ö v. *Darányi* Jánosné oltára, harmadik a Szabadságtéren özv. *Tedeschi* Jánosné, és a negyedik oltár *Domány* József háza bejárata előtt. A négy evangélium olvasása és az áldás után, Atzél-Péter utcán át haladva visszamenyt a körmenet a templomba, ahol *Tedum* fejezte be az ünnepélyt. Vasárnap ugyanily szertartással lesz a körmenet. Először ismét a Szentháromság-szobor előtt azután az *Andrássy-téren* a minoriták kolostora, *Steigerwald* A. üzlete és a *Salac-utcai Lócs*-házban felállított oltárokhöz megy a körmenet.

— **Gróf Andrássy Gyula könyve.** Nagy feltűnést keltő könyv hagyta ma el a sajtót: Gróf *Andrássy* Gyula országgyűlési képviselő írta azt s címe: „*A magyar állam fennmaradásának és alkotmányos szabadságának okai.*” A vaskos kötet a Franklin társulat kiadásában jelent meg s a magyar államiságnak, a nemzet függetlenségének és alkotmányos életének problémájával foglalkozik, telve érdekes fejtegetésekkel.

— **A városok pénzülszükséglete.** Az e hóban Aradon tartandó polgármesterek-kongresszusa tárgyalni fog egy indítványt, a mely „*Gondolat a városok pénzülszükségleteinek fedezése tárgyában*” címet visel, a melyet lapunkban annak idején egész terjedelmében közöltünk. A javaslat úgy

találja megoldhatónak a városok pénzügyi szükségleteinek fedezését, ha a magyarországi városok szövetkezetét alakítanának s így részint a kormányhatóság garanciája, részint az egyes városok által befizetendő rész-összegek fedeznék a szövetkezetbe tartozó városok pénz-kölcsön szükségleteit. *Salac Gyula* kir. tanácsos, polgármester, a kinek *Zechmeister Károly* kir. tanácsos, győri polgármester a javaslatot megküldte véleményezés végett kiadta azt a pénzügyi-bizottságnak, mely mai ülésén foglalkozott a tervezettel. A bizottság *Révész Adolf* véleményét fogadta el s kimondta, hogy a javaslatot általánosságban és elvileg sem tartja életrevalónak. Egy ilyen szövetkezet megalakítása a városok önállóságát támadná meg, már pedig Arad elég erős arra, hogy kölcsön-szükségletét fedezni mindenkor, tudja: kisebb szükségleteit a helyi pénztintézőknél, a nagyobbakat pedig ott, a hol legolcsóbban megszerezheti. A szövetkezetben való lekööttség pedig Aradnak autonómiáját és függetlenségét csorbítaná. Másodsorban azért foglalt állást *Révész Adolf* a tervezet ellen, mert — hacsak szinleg is — konkurenciát csinálna pénzintézeteinknek, s végül az sem valószínű, hogy az anyagi erő, melyet a szövetkezet összehozhat, kielégíthetné a városok igényeit. A pénzügyi bizottság mindenben magáévá tette *Révész Adolf* indoklását, kimondta, hogy a javaslatot nem tartja pártolónak.

— **A táblai elnök betegsége.** Mint értesülünk, a nagyvárad kir. ítélőtábla elnöke: *Ritoók Zsigmond* beteg s így abbéli feladatának, hogy az aradi, gyulai és nagyvárad kir. törvényszékeknel a felügyeleti vizsgálatot foganatosítsa, egyelőre nem tehet eleget. Ha állapota hosszabb ideig tartó kiméletet igényelne, ezeket a vizsgálatokat vagy *Medvigy Mihály* táblai tanácselnök, vagy valamely más táblai bíró fogja eszközölni és pedig lehetőleg a folyó hóban, esetleg szeptember hóban, mert júliusban a szabadságolások már megkezdődnek.

— **A város aszfalt-tartozása.** A város pénzügyi bizottsága ma újból foglalkozott a *Magyar Aszfalt Részvénytársaság* azon ajánlatával, hogy a város azon 463 ezer korona tartozását, melyet a jelenleg érvényben álló fizetési feltételek szerint huszonhat év alatt 7-1 százalékos annuitásokban kell lefizetnie, ötven év alatt 5-7 százalékos annuitásokkal fizesse le. A bizottság nem tartotta elfogadhatónak a részvénytársaság ajánlatát elsősorban azért, mert a társaság kijelentette, hogy az ötven évnél előbb és a megállapított annuitásoknál nagyobb fizetési összeget el nem fogad, másodsorban pedig azért tartja fen a jelenlegi fizetési módokat, mert míg a tartozás mai kamatlába 5 és egy ötöd százalékos, addig a részvénytársaság új ajánlata 5 és egy negyed 5-25 százalékos involvál magában, ilyen körülmények között a bizottság nem akarta az utókort ötven évnyi időtartamra fizetési kötelezettséggel megterhelni még akkor sem, ha az évi fizetési-keveslet 6787 koronát tesz ki, annál kevésbé sem, mert a részvénytársaság elzárta az utját annak, hogy a város a pénzügyi viszonyok javulásával egyszerre nagyobb összeget, esetleg rövidebb határidőn belül is fizethessen.

— **Öngyilkos szerelmes pár.** Ezen a címen megemlékeztünk pár nap előtt arról, hogy *Hock Zoltán* aradi pincér és *Fischer Mariska* pénztárosnő mindketten a Kass-vendéglő alkalmazottai elűntek s a keringő hírek szerint a Marosba ugrottak. A szerelmes pár azonban okosabbat gondolt s ma már Szerbiában tölti a napokat teljes boldogságban. A rejtélyes kettős öngyilkosság valótlanságáról egy képes levelezőlap hozta meg a hírt tegnap Aradra. A Hungáriakávéház egyik pincére, *Hock Zoltán* öcscse, kapta tegnap a levelezőlapot *Zimony*-ból. A képes levelező-lapon *Zimony* vasuti állomása látható s rajta ezt az írást eresztették utnak a szerelmesek: „Üdvözet *Zimony*-ból.” — Semmi egyéb írás nincs ugyan rajta, de a címzésen felismerték a *Fischer Mariska* írását.

— **Erzsébet önnep Gyorokon.** A gyoroki vasuti állomáson tudvalevőleg egy szép Erzsébet-szobor áll, melyet *Domány József* szőlőbirtokos állíttatott fel. Tegnap itt megható ünnepély

folyt le. *Hunyady Szidónia* óvónő vezetése alatt fehérruhás kis lányok egész serege vonult ki a szoborhoz s azt megkoszorúzták. Az ünnepélyen *Szenes* állomási főnök intézett a leánykákhoz csinos alkalmi beszédet.

— **Krausz József nyugdíjaztatása.** A m. kir. pénzügyminiszter értesítette Aradmegye közigazgatási bizottságát, hogy *Krausz József* pénzügyigazgatót saját kérelmére nyugdíjazták s így nem tagja többé a közigazgatási bizottságnak. *Vásárhelyi László* indítványára a bizottság sajnálatának adott kifejezést *Krausz József* távozására felett, annyival is inkább, mert a nyugalomba vonuló pénzügyigazgató a közigazgatási bizottságnak több éven át egyik legbuzgóbb, legmunkásabb tagja volt. A bizottság azt is kimondta, hogy ezen határozatát tudomására juttatja *Krausz József*nek.

— **Auer-égők a mellék-utcákban.** A város pénzügyi bizottsága egyik ülésén *Simay István* javaslatára kimondta, hogy a törvényhatósági bizottság elé egy indítvánnyal járul, amelylyel a város utcáinak jobb világítása és költségmegtakarítás szempontjából is a mellékutcáknak Auer-égőkkel való ellátását javasolja. A pénzügyi-bizottság mai ülésén *Simay István* meginterpellálta *Kádas Kálmán* tanácsost, a bizottság elnökét, hogy a bizottság által kezdeményezett eme reform keresztülvitele miatt késik? A bizottság elhatározta, hogy megszorítmazza a város tanácsát a mostani pillangó-lángoknak a mellékutcákban is Auer-égőkkel való felcserélése iránt.

— **A kaszárnya-kölcsön.** A magy. kir. belügyminiszter jóváhagyta a város törvényhatósági bizottságának azon határozatát, melylyel az új honvédhuszár kaszárnya építési költségeinek fedezésére a regale-kártalanítási kötvények egy részére 400.000 korona kölcsönt vett fel. Hozzájárult a miniszter a közgyűlési határozat azon részéhez is, mely a kötvények esetleges eladására vonatkozik. A bizottság nem foglalt állást a kötvények eladása mellett, miután a már felvett kölcsön november hó 1-ig fel nem mondható. A tanácsra bizta, hogy kísérje figyelemmel és jelezze a pénzügyi viszonyok olyan alakulását, amelyek mellett előnyösebbnek mutatkozik a kötvény eladása, mint azoknak, lombardirozása.

A pénzügyi-bizottság ülésén *Kádas Kálmán* elnöke alatt jelen voltak: *Bund Henrik* főszámvevő, *Kohn S. N.*, *Révész Adolf*, *Ring Géza*, *Szathmáry János*, *Simay István* és *Löcs Rezső* jegyzők.

— **Kereskedők munkaszünete.** Tudvalevő, hogy a június és július hónapok vasárnapjain a kereskedők délelőtt 10 órakor kötelesek üzleteiket bezárni. A törvény ezen rendelkezésének végrehajtását eddig kizárólag a kapitányi hivatal ellenőrizte, a mi bizony nem kis feladatot rótt a munkával amugy is túlterhelt rendőrtisztekre. A kereskedelemügyi miniszter legújában elrendelte, hogy a rendőrhatalóság munkájának megkönnyítése céljából ezentul a helyi ipartestületek elnökei saját hatáskörükben segítségére legyenek a rendőrhatalóságoknak a záróórak betartásának ellenőrzésében.

— **Hitközségi kerületi ülés.** A XXIII. izrael. hitközségi kerület, melyhez a Temes, Arad és Krassó-Szörény vármegyéhez tartozó hitközségek tartoznak, szerdán d. e. 10 órakor a temesvári izrael. hitközség nagytermében gyűlést tartott, melyen lelkes ovációk közt újra kerületi elnökké választották *Sternthal* Salamont, ki rövid működése alatt máris hervadhatlan érdemeket szerzett a délvidéki zsidóság körül. A gyűlésen *Sternthal* Salamon ker. elnök elnökölt. A *Kümmelheim* Armin által nagy gondal szerkesztett jelentést tudomásul vették. Ezután *Deutsch Bernát* aradi hitközségi elnök indítványára *Steinhardt* Mór dr. aradi ügyvédet alelnökké választották meg. Ugyancsak egyhangulag megválasztották a tiz tagból álló kerületi elöljáróságba: *Deutsch Bernát* (Arad), *Frommer Miksa* (Temesvár), *Keppich Henrik* (Temesvár), *Kümmelheim Armin* (Temesvár),

Löwinger Izrael (Lugos), *Pollák Ede* dr. (Detta), *Rosenberg Sándor* dr. (Arad), *Rosenberg Lipót* (Arad), *Szidon Adolf* dr. (Versec) és *Steiner János* dr. (Lippa.) A kerületi elöljáróság elnökévé *Löwy Mór* dr.-t, alelnökévé *Fränkl Nándor* dr.-t választották meg és kisorsolták a 12 békebíró. Ezután elhatározták, hogy az országos izrael. kongresszus egybehívása esetén Temes- Arad- és Krassó-Szörénymegyék külön-külön egy-egy képviselőt választanak. Erdekes vitára adott alkalmat *Rosenberg Sándor* dr. aradi főrabbinak egy egységes hitoktatási terv megállapítása iránt tett indítványa. Elhatározták, hogy véleményes javaslatra 9 tagból álló bizottságot küldenek ki. z aradi izrael. hitközség meghívása folytán a legközelebbi kerületi gyűlést Aradon tartják meg. *Pollák Ede* dr. indítványára élénk éljenzések közt jegyzőkönnyvileg köszönetet szavaztak *Kümmelheim* kerül. jegyzőnek, buzgó működéséért. *Steinhardt* Mór dr. alelnök indítványára nagy lelkesedéssel elhatározták, hogy *Szell Kálmán* miniszterelnökhöz és *Wlassics Gyula* miniszterhez üdvözlő sürgönyt intéznek. Végül *Sternthal* elnök köszönetet mondott a megjelenteknek, köztük *Bessenyei* Ferenc orsz. képviselő és *Sternthal* Adolf vendégeknél. A gyűlés az elnök lelkes életése közt ért véget.

— **Robbanás a Gschwindt-gyárban.** Ma éjszaka veszedelmes robbanás történt Budapesten az üllői-ut és József-körut sarkán levő Gschwindt-féle szeszgyárban. Az éjszaka *Katerovszky György* 56 éves szeszfőző egyedül dolgozott a gyár szeszfinomítójában. Az egyik rezervoár teljesen megtelt szeszszel. A megtelt rezervoárból felzálló szeszpárak egészen megtöltötték a helyiséget. Ugy háromnegyed 1 óra tájban *Katerovszky* a szeszszel telt helyiségben gyufát gyújtott. Ebben a pillanatban óriási döréjjel felrobbant a kifejlődött gáz és *Katerovszky* eszméletét veszítve összeroskadt. A mentőket hívták, akik a súlyosan összegegett embert a Rókus-kórházba szállították.

— **Iskolatársak találkozója.** Az aradi felső kereskedelmi iskolának 1891-ik évben érettségire tett tanulói tiz éves találkozóra jönnek össze e hó 29-én Aradon. A fogadalmat tett ifjak, kik 1891-ben együtt érettségiztek és akik a találkozóra eljönnek, ezek: *Biró Jenő*, a magyar-francia bizt. társ. tisztviselője Budapesten, *Buchwald Gyula*, pénzügyi számtiszt Sz.-Udvarhelyen; *Hehs Béla*, az aradi ipar- és népbank tisztviselője; *Farkas Abraham*; *Jakabffy Andor* földbirtokos, ifj. *Laubner József*, az osztrák-magyar bank tisztviselője, *Náményi Miksa* a Mautner budapesti börgyár irodafőnöke, *Popovics Partenie*, a Király serfőzde tisztviselője Budapesten, *Pless Károly*, a hatvani cukorgyár tisztviselője; *Révész Sámuel*, a temesvári polgári takarékpénztár főkönyvelője, *Reich Pál*, a Wolfner börgyár főkönyvelője Budapesten; *Schäffer Béla*, az agrár- és járadékbank hivatalnok Budapest; *Steinfeld Sándor*, a magyar ipar- és kereskedelmi bank hivatalnok Budapest; *Szántay Béla*, gazdasági bérlő; *Spitzer Jenő*, a magyar aszfalt részvénytársaság tisztviselője; *Turján J. Imre* a „Duna” biztosító társaság tisztviselője. A volt osztálytársak közül kettő hiányzik. Mindkettő ugyan azon betegségnek lett áldozata; annak a betegségnek, melyen az orvosi tudomány nem tud segíteni. Az egyik *Balázs Károly*, az aradmegyei takarékpénztár volt tisztviselője, a másik pedig *Glück Henrik*, *Glück Károly* fia. Az egybegyűlő ifjak irántuk kegyeletüket le fogják róni azzal, hogy sirjaikra koszorút helyeznek.

— **Párisban elítelt magyar ember.** A párisi büntető törvényszék tegnap tárgyalta a tavalyi kiállítás az léggömb-pavillon előtt épített hid bedőlésének ügyét. A katasztrófának több emberélet esett áldozatul. A törvényszék *Galeron* vállalkozót, továbbá *Tedesco* és a magyar születésű *Mátrai* mérnököket egyenkint két hónapi börtönre ítélte, azonban valamennyiüknél a Bérenger-törvény értelmében megengedte a büntetés elhalasztását.

— **Hadapródjelölt-örmesterek.** Ujabban ismét érdekes rendeletet adott ki a honvédelmi

miniszter. Fontos és érdekes e rendelet különösen a tényleges szolgálaton már tullevő és az ugyanezen sorba még ezután jövő egyévi önkéntesekre nézve. Elrendelte ugyanis, hogy valamenynyi nem tiszthelyettesi, vagy nem valóságos őrmesteri rendfokozatban levő tartalékos hadapród, valamint a tartalék-állományban levő katonai állományu egyévi önkéntesek akik a tartalékos tiszti vizsgán megfelelnek, valóságos őrmesterekké előléptetendők és ezek az ezredparancsnokságoknál mint tartalékos hadapród-jelöltek tartassanak nyívan. Az így már előléptetett „hadapród-jelölt őrmesterek” az előnyös változásról a folyó évi fegyvergyakorlatkor, vagy ha be nem lennének hívva, az ellenőrzési szemle alkalmával fognak értesülni. Jövőben valamennyi katonai állományu egyévi önkéntesnek, kiknek a tiszti vizsga sikerült, már a szabadságoláskor adományozzák az említett rendfokozatot.

— **Öngyilkos kardalos.** *Makóról* jelentik, hogy a most ott működő *Szalkay* Lajos társulatának egyik tagja, *Jórend* Viktor, Urnapján délután a *Szökött katona* előadása után szíven lötte magát és szörnyet halt. *Jórend* Viktor már Miskolcon is a *Szalkay*-féle társulat kötelékébe tartozott. Nagy szeretettel csüggött a pályáján, szorgalmas, jó fiú volt, de a legjobb emberei sem voltak eltelve valami vérmes reménnyel a pályája iránt. Utóbbi időben pedig éppen szerelmessége miatt volt sok baja. Rajongásig szerette a társulat egyik bájos, ifjú tagját, aki kiméletesen értésére adta, hogy nem számíthat rá. *Jórend* Viktor buskomor lett. Most aztán leszámolt önmagával. Állandóan revolvert rejtgetett magánál, amelylyel ugyanazon pillanatban, mikor legördült a függöny, szíven lötte magát. A halál nyomban bekövetkezett. Az öngyilkosság hírére óriási közönség gyűlt az öngyilkosság színhelyére. A társulat tagjai könyes szemmel beszéltek a szegény kardalos esetéről. Voltak, akik azt mondták, hogy *Jórend* Viktort nem is a szerelem kergette a halálba, hanem egy olyan körülmény, mely az ő szomorú életének bánatos titkát képezte.

— **A Heine-szobor.** A „*Franfurter Zeitung*” nyomán ma cáfolatot közölnek a lapok, hogy a bajorországi Erlangenben *Tauber* Lajos nevű földbirtokos nem halt meg s így a Heine-szobor hagyatékáról mitsem tudnak. Ezzel szemben egy könyvatos jelenti, hogy a cáfolatra a német lap részéről tévedés adott okot, mert e szobor hagyományozója nem a bajorországi Erlangenben, hanem Erlangen a. d. *Reich*-ben élt és ott halálozván el, hagyatékáról egész természetesen Bajorországban mitsem tudhatnak. A szobor ügyében különben a következő újabb részleteket közölhetjük: Erlangen városa az e hó 19-én tartandó tanácsülésén fogja tárgyalás alá venni a hagyaték ügyében benyújtott szoborfelállítási engedélyt. A tanácsban megoszlanak a vélemények az engedély megadása körül, sokan ellenzik nemzeti szempontokból, de az ifjú Németország hívei határozott állást foglalnak a szobor felállítására iránt. Többen levélileg megkeresték a berlini *Göthe*-egyesület elnökét, *Dahn* Félix tanárt, hogy mondjon véleményt az ügyben. Több jeles politikust és írókat is nyilatkozattételre szólítottak fel, de legtöbben kitértek a válasz alól. *Nordau* Miksa a szobor felállítása mellett nyilatkozott, habár, mint levelében mondja, Heine gyakran megsértette a német nemzet önértetét, de költő volt, ki a költői szabadság felhasználásával gnyolta ki nemzete hibáit. A hangulat tehát részben a szobor felállítása mellett, részben pedig ellene szól.

— **Az örök üdvösség miatt.** A vallási türelmetlenség elfogulásának egy igazán borzasztó esetéről írnak most a németországi lapok. A *düsseldorfi* Szent József-kórházban feküdt nagy betegen egy *Fassbender* nevű munkásnak a felesége, akin már nem segíthetett az emberi tudomány. A szegény asszony tudta, hogy utolsó óráit éli és — mi se természetesebb — kifejezést adott óhajának, hogy még egyszer szeretne férjével beszélni, hadd bucsuzzék el tőle

utolsó útja előtt. Mikor a férj a kórházban megjelent, nem engedték haldokló feleségéhez, mert, miként az egyik apáca mondá, „a káplán ur így rendelkezett.” Mikor a férfi fölhaborodva, ennek az eljárásnak az oka után kérdezősködött, azt felelték neki:

— Ön nem kelt egybe egyháziilag a feleségével, nincs is hozzá tehát semmi joga.

A férj rögtön a rendőrségre sietett, de a mellé rendelt rendőrhivatalnok sem tudott neki bebocsátást kieszközölni, noha okmányokkal bizonyította, hogy a polgári törvények értelmében törvényes férje a haldokló asszonynak. Az apáca megmaradt a mellett, hogy nem szabad a férfit bebocsátania, mert a káplán ur megtiltotta; pedig tudta, hogy az asszony halálos gyötrelmében epekedve kívánczozott az ura látása után. Csak néhány óra múlva engedték be *Fassbender*t ezekkel a szavakkal:

— *Most láthatja a feleségét, mert már meghalt.*

Ezt a tudósítást minden részletében igazolja a kórházi káplán levele, a melyet egy katolikus egyházi laphoz intézett.

— Meg kellett mentenem az anya örök üdvösségét — írja a káplán.

— Valószínű, hogy a vallási türelmetlenségnek ezzel a nagy botrányával a német birodalomgyűlésen is fognak foglalkozni.

— **Az aradi fogház lakói.** Az aradi törvényszék fogházába az ügyészségi kimutatás szerint összesen 85 egyén van elzárva. Ezek között 76 férfi és 9 nő. Jogerősen elítélt 77, felebbezés alatt van 4, vizsgálati fogságban 4. A rabok között van 37 munkás, kik a múlt hónapban 61 korona 10 fillért kerestek.

— **Az összeláncolt holttest.** A május hó 15-én a Dunából kihalászott összeláncolt holttest körül egész legenda sor fejlődött. A legképtelenebb találgatások után ma végre megállapították az összeláncolt holttest személyazonosságát. A főkapitányság távirati kérdészködésére ma a drezdai rendőrigazgatóság azt a választ adta, hogy a kifogott holttest azonos *Löwenstein* Ernő dr.-ral. A holttestnél talált pénzszekrény kulcsok ugyanis nyitják a Drezdából március 16-ától eltűnt *Löwenstein* lakásában talált pénzszekrényeket, s ez a körülmény is igazolja, hogy az összeláncolt holttest *Löwenstein*.

— **Eljegyzés.** *Gonda* Izidor, a *Tafier* Testvérek megyesegyházi terménykereskedő cég főkönyvelője, f. hó 6-án jegyezte el Megyesegyházán *Vogel* Benő vendéglős szép leányát *Mariska* kisasszonyt.

— **Városi képviselők honorárium.** Valamely városban a törvényhatósági bizottság tagjának, tehát városi képviselőnek lenni tudvalevőleg „nobile officium” amely esetleg lokális jellegű dicsőséggel igen, — de fizetéssel nem jár. A városi képviselői hivatás díjazását eddig nem ismerték nálunk. Most azonban érdekes határozatot hozott *Pozsony* város törvényhatósági bizottsága. A városnak van egy igen jövedelmező gázgyára és vízvezetési vállalata, most pedig a villamos világítást rendezik be s ezt is a város önmaga fogja kezelni. Azt az indítványt tették tehát a városi közgyűlésen, hogy ezt a hármas vállalatot egyesítsék s mint a város kereskedelmi és ipari vállalatát bízzák egy szakember vezetésére, azonban az ellenőrzést a képviselőtestület gázgyári, vízvezetési és villamossági bizottságának két tagja végezze felváltva, mindennap más. Mint-hogy pedig ez sok munkával jár, szavazzon meg a közgyűlés ezek részére *hatezer korona* évi tiszteletdíjat, amely a nevezett vállalatok jövedelméből volna fedezendő. Leszámítva az év 365 napja közül 65 ünnepet, a 300 munkanapon teljesített ellenőrzésre tehát mindennapra esnek 20 korona honorárium. Tekintve, hogy a szakbizottságnak csak hét tagja van s így minden héten egyszer rájutna minden tagra a sor, ami havonta 80 korona tiszteletdíjjal van összekötve, látható, hogy *Pozsonyban*

a városi képviselőség egészen kellemes foglalkozás.

— **Párbaj a braganzai herceg miatt.** Debrecenből jelentik, hogy ott *Harsányi* Sándor a debreceni *Friss Újság* szerkesztője *Stoklosinszky* János festővel pisztolypárbajt vívott. A párbajra a braganzai herceg képeről irt kritika szolgálta-tot okot. Sebesülés nem történt.

— **Roham a gulya ellen.** *Békéscsabáról* írják ezt a kedélyes történetet: Künn a réten *Tavaszer*-ten hej mi történt a múlt héten? Hát az történt, hogy *Marsnak* vitéz fiai egy egész bataillonnal kun gyakorlatoztak a *Tavaszer*-ten, a gyulai határban. A közelben legelésző gulyának azonban sehogy sem tetszett a rekszum-linkszum. A gulya ennelfogva egyet godnolt és a következő pillanatban egy harcias bika vezénylete alatt körülfogta a bataillont. Katonák csak akkor vették észre a veszélyes helyzetet, midőn egy pár tiszt köztük a parancsnok is, a ló hátáról szépen a földre került. No de ennek már fele sem tréfa, „*Szuronyt szegezze!*” hangzék a *harsány* vezényszó és a bataillon rohamot intézett a gulya ellen. A gulya azonban nem várta be a rohamot, hanem egyelőre megelégedvén ennyi győzelemmel, a gulyás szavára a legkifogástalanabb „rückmarsch”-ban visszavonult és bu nélkül tovább legelészett. A bataillon pedig valószínűleg nem megy többé a *Tavaszer*-re.

— **Halálozások.** *Péchuifalusi* dr. *Péchy* Károly nyug. csász. és kir. törzsorvos Nagyváradon elhunyt. Halálát neje, szül. seprősi *Cárán* Janka és fia, péchuifalusi *Péchy* Károly aradi őrnagy-hadbíró gyászolja.

Hász Margit élte 24-ik évében *Bánhegyesen* meghalt. Temetése a család és a rokonok nagy részvéte mellett ment végbe.

— **Az adóhivatal zárórája.** A pénzügyi palotában levő összes hivatalok a nyári hónap alatt déli egy óráig tartanak hivatalos órát az adóhivatal kivételével. Az adóhivatal tisztviselői, mint értesülünk, most kérvényt szándékoznak beadni fölöttes hatóságukhoz, hogy a nyári hónapok alatt nekik se legyen délután hivatalos órájuk s a záróra épp úgy, mint a többi állami hivatalokban, délután egy órakor legyen.

— **Egy ügyvéd gondnokság alatt.** A szegedi kir. polgári törvényszék ma délelőtt ülést tartott, amelyen elrendelte a súlyos ideggyaniban szenvedő *Pálmai* Dezső dr. szegedi ügyvéd gondnokság alá helyezését. A törvényszék *Magyar* Miksa dr. ügyvédet rendelte ki a beteg ügyvéd gondnokául.

— **A radna-lippai vashíd,** melynek építését a régi rozoga fahíd helyére több mint egy fél év előtt megkezdték, már elkészült. *Keller* Izsó főmérnök jelentette ma be a megyei közigazgatási bizottságának, hogy az új vashidat néhány hét múlva már átadják a forgalomnak.

— **Uj honpolgár.** A m. kir. belügyminiszter *Wallner* Antal aradi waggongyári művezetőt a magyar állampolgárok közé felvette.

— **Eltűnt öreg asszony.** *Kovaszinc*ről jelenti tudósítónk, hogy *Jurkuleszk* Pávelné 70 éves asszony több nap óta nyomtalanul eltűnt a községből. Az öreg asszonyt mindenfelé keresik.

— **Május statisztikája.** Aradváros közigazgatási bizottsága ma délután ülést tartott, amelyen a bizottság szak-előadói betérjesztették a május hóról szóló jelentéseiket. Ezek szerint a múlt hóban elhalt Aradon 102 személy, köztük 51 férfi és ugyanannyi nő; öngyilkosság volt 8, halálos kimenetelű baleset 1; született 132 gyermek, köztük 55 nő, 77 figyermek. — *Házasodott* 52 pár. A kapitányi hivatal kimutatása szerint május hónapban 76 tolvajlást jelentettek be a rendőrségnek. Nem érdektelen része az orvosi hivatal kimutatásának az, hogy május hóban az orvosok 150 tojást és 25 kosár gombát koboztak el. Az ülésen *Urbán* Iván főispán elnöklete alatt jelen voltak: *Salac* Gyula polgármester, *Institoris* Kálmán főjegyző, *Varjassy* Árpád kir. tanácsos, tanfelügyelő, *Pozsgay* Lajos dr. főorvos, *Gál* Lajos pénzügyigazgató, *Meszlényi* Antal dr. kir. ügyész, *Csiky* Károly árvaszéki ülnök, *Keller* Izsó főmérnök, *Perger* János dr. főügyész, *Kádas* Kálmán tanácsos, továbbá a bizottsági tagok közül *Barabás* Béla, *Hász* Sándor, *Szalay* Antal, *Hege-düs* László, *Bing* Vilmos, *Marschall* Lajos dr.,

Schusztér Illés dr., Steinhardt Mór dr., Péterfy Antal.

— Szerencsétlenség egy bányában. Máramaros-Szigetről írják: Az ide félóránra levő Akna-Szlatinán megrendelő szerencsétlenség történt. Pollák Domokos, a legszorgalmasabb sóbányászok egyike, a sóvágók mestere, e hónap 3-án 18 méternyre le akart ereszkedni a Ferenc-bányába, ahol sürgős tennivalója volt. A felvonó-gépnél azonban a gépmester helyett csupán egy fiatal, alig 16 éves fiú volt, aki nem értett a gép kezeléséhez. Pollák mégis, halaszthatatlanul dolga lévén, beleült a liftbe, de ez alig hogy megindult, óriási sebességgel rohant lefelé, mire a fiú fékezni akart, de akkor a karvastagságu drótkötél elpattant s a készülék ott függött 107 méternyre a bánya felett. Pollák látva a veszedelmet, kétségbeesetten segítségért kiáltott, de lehetetlen volt megmenteni mert pár pillanat múlva az egész alkotmány Pollákkal együtt a mélységbe zuhant. Pollákok teljesen felismerhetetlenül, összezúzva találták meg. A szerencsétlen ember családot hagyott hátra. A vizsgálatot megindították.

— Meghívó. Kéretnek a „Májusi kar“ összes tagjai, hogy holnap 8-án d. u. 6 órakor a templom-utcai zenedében tartandó énekpróbára megjelenni szíveskedjenek.

— Egy arany karlancot találtak ma este a Simonyi-utcában. Igazolt tulajdonosa átveheti a rendőrségnél.

— Kossák József csász. és kir. udvari fényképész Templom utca 2. szám. Felvételeket eszközöl minden időben saját műtermében és házon kívül.

— Nyári mulatsághoz összes szükségleti cikkek pazar választékban kaphatók Porter Vilmos áruházaiiban feltűnő jutányos árakon.

— T. üzletfeleink szíves tudomására hozzuk, hogy Révész Nándor könyv- és papirkereskedő urat (Szabadság-ter 20. szám. Telefon 265 sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

Milliomos karhölgy.

— Miss Mary Wilson. —

Arad, június 7.

Van városa a földnek, a hol most valójában hömpölyögnek széjjel a milliók, a hol egyetlen rövid óra százakat tesz milliók urává. *New-Yorkról* van szó, hol most két hatalmas pénzcsoport üzi nagy spekulációit. Milliárdjai vannak mindkettőnek, de ők most egymás milliárdjaira éhesek és föl akarják falni egymás vagyont az utolsó centig. A milliárdok ezen örületos hajszájában részt vesz egész Amerika. A new-yorki-tőzsde egészen el van lepve, New-York összes lakossága a tőzsdére siet, ott ácsorog várja az árfolyamok változását, megbízásokat ad az ügynököknek, mert mindenki el szeretne csipni a forgó milliárdokból, ha nem többet, legalább — egy milliócskát. Az amerikai lapok leírják, miként változott meg a város élete. A fényűzés hallatlan mérveket ölt, a hirtelen fölgazdagodott tömeg két kézzel szórja a pénzt. Soha annyi számozatlan fiakker nem robbogott New-York utcáin, mint manapság. Ékszerészek, divatárusok, szabók soha ennyire nem voltak túlhalmozva megrendelésekkel. Megtízszereződött a forgalom az egész városban, örült pazarlás folyik mindenütt, mert most mozdult meg a lomha, nagy pénztömeg: a milliárd.

A pénznek hatalmas vonzóereje van. Néhány élelmes színházigazgató tüstént átszállította truppját az Océan hullámain, hogy nekik is jusson egy pár morzsa a milliókból. Ezen szintársulatok egyikénél kis, negyedrangú színész volt Miss Mary Wilson. Leggyakrabban csak a kórusban énekelt, pedig úgy érezte, hogy a primadonna szerepét is jól be tudná tölteni. Epidó vágygál, fénylő szemekkel, művészi irigységgel nézte előadás közben a primadonnát. Mikor pedig felvonások közt felhangzott a taps, a szegény Miss Mary Wilsont szinte sorvasztotta a ambició, irigyelte szörnyen a primadonnát, kinek egyes-egyedül szól néhány ezer összeverődött tenyér tapsa. Ilyenkor gondolt rá, hogy ő volna legboldo-

gabb teremtése a világnak, ha valaha elénekelhetné a nagy szerepeket, a Gésák Mimóza-ját, a San-Toy-t, a New-York szépe-t, mint az ő nagy druszája, a helyett, hogy a karban ciripeljen. De csak álom maradt a nagy vágya, sehogysem akarták észrevenni, senki sem akarta tehetségét elismerni.

New-Yorkban ismerkedett meg Miss Mary Wilson egy fiatal bankhivatalnokkal. Ez ajánlotta neki hogy próbáljon szerencsét a tőzsdén. ezren szereznek ott most vagyont, most van alkalom rá, most vagy soha.

Miss Mary Wilson félénken adta át összekuporgatott dollarait, melyeket nyomoruságos kórista-gázsijából megtakarított. De bezzeg földerült az arca, mikor a kiadott összeg százszorosát kapta vissza. Ujra játszott s néhány nap alatt három millió koronányi vagyonnak lett urává.

Más ember az ő milliói árán vett volna tán egy nagy, termékeny birtokot, fényes kastélyllyal közepette és élne ott világát. Más lány hálából férjhez ment volna a bankhivatalnokhoz, ki a jó tanácsot adta és boldog mézesheteket töltene vele fényben és pompában. De Miss Mary Wilson mást tesz vagyonával, nem akar még férjhez menni, nem kíván nyugodt, csendes életet. Ő már benn volt a színház vonzó légkörében és nem tud onnan szabadulni soha. Ha el is szakadna a színészettől, vágyának oda vissza ismét, mert aki egyszer odakerült, az már odatartozik örökre. A színház fülledt levegője annak számára tudótágító illat, az élvezi a festett fák kilehelését, annak legfőbb boldogsága, nagyobb minden penztömegnél: a hírnév, a taps.

Miss Mary Wilson most valósítja meg nagy álmait, melyekről mint kórista-lány ábrándozott. Színházat épített Londonban, hol egyedül ő fog parancsolni. Magának veszi a legnagyobb szerepeket, ő fogja élvezni a lehangosabb tapsokat és nálánál boldogabb lény kevés lesz a világon. Ő lesz most Mimóza, ő lesz San-Toy, a New-York szépe, mert mindent, mindent megszerezhet magának az, a kié a milliók.

A milliókat mindenre föl lehet váltani és Miss Mary Wilson is föl váltja őket — tapsra.

EGYESÜLETI ELET.

(*) Az Erzsébet jótékony asztaltársaság szombaton este a Mirtl-féle vendéglőben rendezte heti értekezletét tart, melyre ez uton is meghívja a t. tagokat az elnökség.

SPORT.

+ A polgári iskola tornavizsgálja. Az arad- városi templom-utcai polgári fiúiskola ma délután 4 órakor tartotta meg versenyekkel összekötött tornavizsgálját. A növendékek Mutusik Márton tornatanár vezénylete mellett mintaszerű tornagyakorlatokat, versenyeket és szer-tornázást mutattak be.

TÖRVENYKEZES.

§ A „Zentai csata“ sebesültjei. A múlt év tavaszán két vállalkozó szellemű német szerencsétlente a fővárost. Ezek voltak Kronau Garten Leo és Hofer Lambert. Mindkettőt egy budapesti ügynök csalta ide, kilátásba helyezve nekik, hogy egy művészi jellegű vállalkozáson ezereket fognak keresni. Így alakították aztán meg a „Zentai csata“ című látványosságot kinn az Aréna-uton kevés pénzzel, de annál több furfanggal. Hogy vállalatuk fenntartásához a szükséges pénzt előteremtsek, a lapok révén kauciók embereket kerestek alkalmazottakul. Csakhamar egész sereg embert fogadtak fel. Glückmann Armint 500 forint óvadék mellett főruhárosnak tették meg, Brenner Odönt 500 forintért főpénztárosnak. — Ezekon kívül még Csecsinovics Györgyöt 800 korona, Weber Lipótot 1000 korona s Hegedüs Pált 800 korona óvadék letétele mellett alkalmazták. A „Zentai csata“ rövid néhány napig tartott, mert aztán a vállalkozó urak bűnös manipulációin átláttak a kauciók alkalmazottak, s megtették ellenük a feljelentéseket. Kronau Garten Leo idejeko-

rán megszőkött s ma csak is társát, Hofer Lambert bécsi származású jelmezsabót vonhatta felelősségre a budapesti büntető törvényszék Bakonyi bíró elnöklete alatt 5 rendbeli sikkasztásért. A tárgyaláson a katonai szolgálatát töltő vádlott azzal védekezett, hogy ő csak jelmezsabó és Kronau alkalmazottja volt. A kauciók felvételében s elköltésében neki semmi része sem volt. Vailomásával szemben a „sebesültek“ a károsult alkalmazottak azt adták elő, hogy bizony Hofer Lambert is vett át óvadékokat s hogy azokat Kronauval együtt költötte el. Miután azonban szüksége merült fel e tekintetben a vizsgálat kiegészítésének, a törvényszék a mai tárgyalást elnapolta.

§ Mikor a főügyész figyelmes. Kolozsvárról jelektik, hogy ott Danilo Antal asztalost csalásért harmadfélévi börtönre ítélték. Valamennyi fórum helybenhagyta az ítéletet. Az elítélt már hét és fél hónapot ült a börtönben, mikor Gyárfás főügyész egy alkalommal figyelmes lett az elítélt panaszára s az ő közbenjárására Danilo pörújítással élt. A királyi tábla most fölmentette Danilót és azonnal szabadlábra helyezték.

KOZGAZDASAG ES KÖZLEKEDES.

Aradi heti gabnavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 7.

Környékünkön az esőzés talán kielégítő, de az ország nagyobb részében még mindig silylik a szárazságot, miért is az üzlet szilárd maradt. Nagyobb vételek ugyan nem történnek, mert jobb terméseredményre számítva, nagy fogyasztóink alacsonyabb árakat remélnek elérni.

A rossz időjárás miatt csak igen csekély volt a behozatal és az árak csak névleg szerepeltek.

Mai árak: Az árak 50 kilogramm súlyegységet véve alapszámításnak, korona értékben:

I-ső minőségű buza 7.10—7.20.
Közép minőségű buza 6.90—7.—.
Tengeri 4.70—4.80.
Rozs névleges jegyzés 6.60—6.70.
Arpa névleges jegyzés 6.—.
Zab névleges jegyzés 6.30—6.40.
Az irányzat szilárd.

— Sertésvész Arad megyében. A megye közigazgatási bizottsága elé Dálnoki Nagy Lajos alispán ma terjesztette be május hóról szóló jelentést, amelynek a ragályos állatbetegségekről szóló része szerint a sertésvész Arad megyében még mindig uralkodik. Így Forrai Nagy-Iratos községben huszonegy esetben, több községben pedig szórványosan szintén előfordult. Léptene 11 esetben fordult elő.

S z e s z ü z l e t.

— Junius 7. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona; fuomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter o/o, beleértve 70 korona fogyasztási adót.
Szárított moslák: 12.80—13.— korona mmázsánként.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, június 7.

Magyar aranyjárdék 40/0	117.95
Magyar koronajárdék 40/0	92.95
Magyar arany 41/20/0	120.75
Magyar ezüst 41/20/0	100.—
Magyar keleti vasut	119.—
Magyar földtehermentesítési kötvény	92.—
Magyar italmegváltási kötvény	99.90
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	93.50
Magyar nyeregyorsorsjegy kölcsön	173.50
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	145.—
Osztrák papírdarab	96.25
Osztrák járadék ezüst	97.90
Osztrák járadék arany	117.80
Koronajárdék	96.20
1860-iki államsorsjegyek	140.—
Osztrák magyar bankrészvény	1670.—
Magyar hitelbank részvény	691.—
Osztrák hitelbank részvény	689.—
Osztrák-magyar államvasut	669.50
20 frankos arany (Napoleonador)	19.08
Német birodalmi márka	117.45
London	240.35
Paris	95.45

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, június 7.

Déltőzsde. A búzakinálát jó, a vételkedv jó. Kedvező irányzat mellett 40,000 métermázsza került forgalomba, közben 2¼ fillérrel olcsóbb árakon. Egyéb gabonanevek változatlanok, sab szilárd. Időjárás esős.

Zárul 12 órakor:

Buza júniusra	—
Buza októberre	8.17— 8.18
Rozs októberre	6.85— 6.86
Zab októberre	5.98— 5.99
Tengeri júniusra	—
Tengeri júliusra	5.40— 5.41
Repce augusztusra	13.10—13.20

Zárul 5 órakor:

Buza júniusra	8.14— 8.15
Buza októberre	8.20— 8.21
Rozs októberre	6.90— 6.87
Zab októberre	6.01— 6.02
Tengeri júniusra	—
Tengeri júliusra	5.38— 5.39
Repce augusztusra	13.20—13.25

Zárul 5 órakor:

Osztárak hitelrészvény	637.50	korona
Magyar hitelrészvény	691.—	
Leszámitolóbank részvény	431.—	
Rima-Murányi vasmű részvény	492.50	
Osztárak-magyar államvasúti részvény	668.75	
Közúti vasút	568.—	
Városi villamos vasút részvény	300.—	

NAPIREND.

Június 8. Szombat. Róm. kath. naptár: Medárd. — Protestáns naptár: Medárd. — Izraelita naptár: Sabbat, Behalotecha. — Görög-keleti naptár (június 26.): Kárpusz. — A nap két 3 óra 48 perckor, nyugszik 7 óra 38 perckor. — A hold két 11 óra 19 perckor, nyugszik 9 óra 56 perckor.

Időjárás. Légnyomás reggel 7 órakor 758.8 milliméter, délután 2 órakor 758.6 milliméter. — Hőmérsék reggel 7 órakor 17.0, délután 2 órakor 18.9. — Szél iránya és ereje reggel 7 órakor N. 4, délután 2 órakor EN. 5. — Felhőzet reggel 7 órakor többnyire borult, délután 2 órakor borult, csepeg. — Csapadék az utóbbi 24 órában 0 milliméter.

Időjárás. A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött távirati szerint a mai napra a következő időjárás várható: Enyhe, helyenként csapadék, zivatarok.

Szabadságsarcok emléktárgyak országos muzeuma (színház-épület 1-ső emelet.) Nyitva van mindennap délelőtt 8 órától délután 6 óráig. Belépti-díj: Hétköznapokon 40 fillér, vasárnap 20 fillér.

Kölcsönykönyvtár. Nyitva van vasár- és ünnepnapokat kivéve, mindennap 11½—12½ óráig. Helyiség: Erekléymuzeum helyisége melletti ülésterem.

Június 8. Az aradi ev. ref. egyház orgona-ünnepélye délután 5½ órakor.

Június 9. Az aradi kereskedők körének tavaszi ünnepélye (Városliget.) — Az alföldi első gazdasági vasút részvénytársaság közgyűlése délelőtt 10 órakor (Aradi és csanádi egyesült vasutak gyűlésterme.) — A II. kerületi jóteknycélú fillér-asztaltársaság júniálisa (Csálai erdő.) — Az arad-hegyvidéki turista-egyesület közgyűlése délelőtt 10 órakor (Aradi és csanádi egyesült vasutak gyűlésterme.) — Az aradi székely asztaltársaság rendkívüli közgyűlése délután 5 órakor (Vadember-vendéglő.) — Az aradi királyi főgymnasium és állami főreáliskola ifjúsági segélyező egyesületének közgyűlése délelőtt 11 órakor.

Június 11. Az aradi kereskedelmi- és iparkamara teljes ülése délután 5 órakor.

Június 12. Városi közgyűlés délután 4 órakor.

Június 15. Az országos szállókönyvtár részvénytársaság közgyűlése délelőtt 10 órakor (Aradi és csanádi egyesült vasutak igazgatósági terme.)

Június 16. Az aradi kereskedő tanuló ifjúság táncvigalma (Városliget.)

Június 22. Csanádvarmegye gazdaközönségének táncmulatsága Mezőhegyesen (Kaszinó.)

Június 23. Az Aradi Nemzeti Szövetség közgyűlése. — Az aradi vas- és fém munkások szakszerveletének júniálisa (Csálai erdő.)

Július 15. A magyarországi Minorita-káptalan nagygyűlése.

REGENY-CSARNOK.

Dawison bankja.

— Bányai regény. —

Irtá: **Trowmann József.**

Fordította: **Hevesi Jenő.** [26]

(Folytatás.)

HUSZADIK FEJEZET.

A Holmes ellen megindított pör csakugyan úgy folyt le, ahogy az ügyvédje remélte: az esküdtek nem tudtak a bűnösség kérdésében megállapodni és arra az időre, amíg az esetleges második tárgyalás megkezdődne, nagy összeg biztosíték mellett egyelőre szabadlábra helyezték.

A megtört fiatalember most minden erejével azon törekedett, hogy kinyomozza azt a

forradásos szemű embert, aki a vasúti kocsi kicsérélte a felöltőjét.

Nagyobbára áruhában, mint fuvaros járta be a város összes gyanus helyiségeit. Ekkor a South-Street járókői között megpillantott egy embert, aki feltűnően hasonlított a keresett ifjuhoz.

A forradást azonban nem láthatta, mert sapkája mélyen le volt a szemére huzva. Mikor aztán ez bement egy kocsmába, Holmes nyomon követte.

A gyanus ember bort rendelt és ekkor a könyvelő a hangjáról is fölismerte, különösen, mikor kiitta borát és sapkáját feljebb tolt a homlokán. Bal szemé felett Holmes világosan látta az áruló forradást.

Mikor közelebb lépett Tollerhez, ez is fölismerte Holmes és hirtelen kifutott az ajtón.

— Fogják el! — kiáltott Holmes és utána eredt a menekülőnek.

A harmadik ház előtt azonban váratlan akadályra akadt. Godard, aki éppen akkor lépett ki az épületből, meglátta a készülődő veszedelmet, amely társát fenyegette és erős ütést mért az üldöző szeméi közé.

Holmes összeesett a nagy fájdalomtól, mire a két jómadár eltűnt a szomszéd utca sarkán.

A megsérült fiatalember, mikor magához tért, fölkereste Rimlert, akinek elmondta a történeteket. A detektív rögtön két társát küldte ki a jómadarak nyomozására, ő maga pedig új terv keresztülvitelén törte a fejét.

A Dawison-féle üzleti levelek közt könnyen megszerezte Tamás kezeirését, amit a megtevesztésig utánozva, a következő levelet írta Máriának, a gonosztevő testvérének:

Kedves Máriám!

Értesíts engem azonnal, hogy jónak találod-e, ha ma este egyedül fölkereslek lakásodon. Ha nem fenyegetne veszedelem, elmennék hozzád, mert igen fontos mondani valóm volna. Ha sötét lesz, válaszat dob a legközelebbi sarkon levő levélszekrénybe és cimezd meg az ismert módon. De légy óvatos!

A levelet Rimler bedobta a levélszekrénybe, amely rendes uton jutott el a vén cseléde leány kezeibe, ő maga pedig lesbe állott a ház tulsó oldalán.

Máriát csakugyan megtevesztette a levél. Rögtön megírta válaszát és bedobta a szekrénybe, ahonnan egy félóra múlva kiszedték.

Mivel a postahivatal értesítve volt a dologról, a levélhordó átadta Rimlernek a levelet, aki szénhordónak öltözve, az esti órákban két markos társával fölkereste Tamás buvhelyét, amely South-Streeten egy Alister nevű ember házában volt.

Két társát örnek hagyta kint a kapuban, ő maga pedig bement az ivóba, amelyben nagyban kártyáztak és kurjongattak a muzsika hangjaira. Tamás nem volt ott. Végre mint egy két óra múltán, miután kémlelő pillantást vetett körül, belépett.

Odament a felszolgáló asztalhoz és egy pohár brandyt kért, amit gyorsan kiivott. Majd a kártyázókat nézte.

Ebben a percben Rimler odament hozzá és miközben vállára veregetett, a fülébe sugta:

— Néhány oizalmas szót mondanék, Tamás. Most jövök Willettől, aki fontos híreket bizott reám.

Tamás a vállveregetésre hirtelen a zsebében levő pisztolyhoz kapott. De Willet nevének hallatára kihuzta kezét.

— Mit akarsz? — kérdezte suttogva és kissé hátralépett a detektívtől.

— Gyere ki az ivóból. Nem akarom, hogy valaki meghallja, amit mondok.

Tamás óvatosan körülnézett.

— Itt is beszélhetsz, — szolt félhangon, miközben az ajtóhoz közeledett.

— Willet azt tanácsolja, hogy hagyj el a várost, mert nyomokban vannak a rendőrök.

A sánta szolga megrémülve kérdezte:

— Honnan tudja?

— Bizonyítékaik vannak.

— Jól van. Megfogadom tanácsát.

— Mit mondjak neki?

— Azt, hogy még ma éjjel elutazom.

— Akkor sietek és megviszem neki a választ, szolt Rimler és eközben, mintegy véletlenül, kitérta az ajtót és Godardot erősen meglökte, úgy, hogy az utcára bukott.

Ebben a pillanathban a kün váró két markos titkos titkosrendőr megragadta a földről feltápáskodó hivatalosolgát. Előbb is torkon szoritották, hogy segítségért nem kiabálhasson. Azután, még mielőtt bárki megsejthette volna a történeteket, kocsihoz tették és a legközelebbi rendőrségi fogházba szállították az ártalmatlanná tett Tamást.

Végre Rimler elérte a célját: a pénztáros meggyilkolásának egyik legveszedelmesebb bűnrészeze biztos őrizet alatt állott.

(Folytatása következik.)

Vasuti közlekedés.

(Érvényes 1901. évi május hó 1-től.)

ARADROL		ARADRA	
Budapest felé indul:		Budapest felől érkezik:	
Nagyváradra reggel	5.10	Személyvonat reggel	6.05
Gyorsvonat reggel	8.15	Személysz. tv. reggel	9.10
Személyvonat d. e.	11.20	Gyorsvonat délelőtt	11.51
Személysz. tv. d. u.	3.56	Személyvonat d. u.	3.55
Gyorsvonat délután	4.21	Gyorsvonat este	7.11
Személyvonat este	9.35	Szm. Szolnokról este	8.50
Erdély felé:		Erdély felől:	
Személyvonat reggel	6.35	Soborsúról reggel	6.59
Gyorsvonat délután	12.11	Személyvonat d. e.	10.50
Soborsinig délután	2.04	Radnáról délután	2.36
Személyvonat d. u.	4.30	Gyorsvonat délután	4.06
Radnág este	6.35	Személyvonat este	8.57
Gyorsvonat este	7.18	Gyorsvonat délelőtt	8.08
Temesvár felé:		Temesvár felől:	
Személyvonat reggel	6.20	Vegyesvonat d. e.	10.43
Személyvonat d. e.	11.56	Személyvonat d. u.	3.44
Vegyesvonat délután	5.—	Személyvonat éjjel	10.55
Szeged felé:		Szeged felől:	
Vegyesvonat reggel	7.12	Személyvonat reggel	8.38
Személyvonat d. u.	4.09	Vegyesvonat este	7.06
Brád felé:		Brád felől:	
Személyvonat reggel	6.25	Borosbesről szv. r.	8.03
Vegyesvonat d. u.	12.06	Vegyesvonat d. e.	11.—
Borosbeszig szv. du.	5.20	Személyvonat este	6.56

IDEGENEK ARADON.

— Június 7. —

Központi Szálloda. Vancsó Gyula orsz. képviselő Budapest. — Mauginian Gyula órnagy Lugos. — Haber János százados Lugos. — Poropka Károly százados Lugos. — Gründhart Károlyné orvos neje Nagy-Szeben. — Linger Pál bankhivatalnok Budapest. — Pollák József kereskedő Budapest. — Deutsch Henrik hivatalnok Belényes. — Autstadter Antal utazó Brassó. — Bauer György utazó Bécs. — Pick Berthold utazó Bécs. — Friedrich Adolf utazó Bécs.

Aradi nyári szinkör.

Szombaton, 1901. évi június hó 8-án

San-Toy.

Kinai daljáték 3 felvonásban. Irták: Eduard Morton, Harry Greenbank és Adrian Rossi. Zenéjét szerzte: Sidney Jones. Fordították: Makay Emil és Fáy J. Béla.

SZEMÉLYEK:

Sir George	Cakó Vilmos.	Nau, rizzárús Solyom L.
Robbie, fia	Arkossy V.	Jung-Si
Poppie, leánya Mányai A.		Garái Ilona.
Dudley	Tomcsányi R.	Hu-Ju
Jen-Ho	Szadai F.	Büllik Emma.
San-Toy	Felhő Rózsi.	A császár
Csu-Li	Poigár S.	Szabó L.
Tucker	Nemes S.	Miss Prixi
		Hegyi K.
		Angol hölgy
		Kalocsa R.
		Fu-Hop
		Boda Ferenc.
		Vun-Lung
		Tolnainé.

Kezdete 8 órakor.

NYILTÉR.*

Az Aradi Közlöny
nyomdájában

2 szedő és 1 könyvkötő fu

tanulóul

heti fizetés mellett felvétetik.

Uj-F.-Varsánd község előjárói.

113—901. szám.

Arverési hirdetmény.

Aradvármegye Tek. törvényhatósági bizottságának 745—901. számú határozata értelmében Uj-F.-Varsánd községben lévő törzsvagyon háznak szabadkézből lett bérbeadása jóváhagyást nem nyervén, ezen ház bérbeadása a községi képviselő testületnek 1—901. kgy. számú határozata értelmében az 1886. évi XXII. t. cz. 120. §-a folyománya-ként. **f. évi június 30-án** Uj-F.-Varsánd község-házánál, nyilvános árverésen 3 évre, haszonbérbe fog adadni, 1901. évi szeptember hó 6-tól kezdődő joghatállyal.

Az árverési feltételek a körjegyzői irodában, minden nap 8—12, d. u. 2—6 óráig megtekinthetők.

Kelt Uj-F.-Varsádon, 1901. évi június hó 5-én.

Balogh János,
jegyző.

Mátiné Sándor,
bíró.

424—901. a. szhoz.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú földművelésügyi m. kir. miniszter ur az 1901. évi május hó 18-án kelt 42697. számú rendeletével a Csanádvármegye Kövegy községében egy róm. kath. templom felépítését 20562 korona 7 fillér költségösszeg erejéig engedélyezte, amelynek az egyes építési-munkák s azoknak költségei a következőkből állanak u. m. föld-, kőműves-, elhelyező- és talajburkolati-munka 14570.52, vasmunka 746.39, ácsmunka 1361.10, bádogosmunka 1262.65, cserepezőmunka 553.27, asztalos-, lakatos-, mázólo-, és üvegező-munka 1138.08; végre kőfaragó-munka 935.06 korona.

A fentemlített munkálatok foganatosításának biztosítása céljából **1901. évi június hó 22-ik napjának délelőtt 10 órájára** a csanádvármegyei m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében meg tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyzői óhajtok felhívottnak, hogy a fentebbi összes, vagy egyes építkezési-munkák végrehajtásának elvállalására vonatkozó s az engedélyezett költség-tételek illetve költségösszeg után számítandó 5%-nyi bánatpénzzel ellátott zárt írásbeli ajánlataikat a kifizőtt nap dé. e. 9-és 12-órájáig, a nevezett hivatalhoz pontosan benyújtják, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem vétetnek. Az ajánlatokban az illető

költségvetési tétel, vagy költségösszeg s a felajánlandó árleengedés minden kételyt kizárólag kitüntetendő.

A versenytárgyaláson csak képesített kőműves- és építőmesterek s illetve igazolvánnyal bíró építő-iparosok vehetnek részt. Egyenlő-értékű ajánlatok tétele esetében, az összes építési-munkákra pályázók előnyben részesülnek.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és az általános s részletes feltételek a nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponkint megtekinthetők.

Kelt Makón, 1901. jun. 3-án.

Csanádvármegyei

M. kir. államépítészeti hivatal.

M. kir. államv. budapest jobbpárti üzletv.

14551—1901. szám.

Pályázati hirdetmény.

A kelenföld-győri II. vágány építésével kapcsolatban Szár állomáson létesítendő emeletes lakóépület és gazdasági udvar, továbbá Felső-Galla állomáson létesítendő III-ad osztályú felvételi épület, gazdasági udvar és szabadon álló árnyékszék megépítése körül végzendő munkák biztosítására ezenel nyilvános versenytárgyalást hirdettünk.

A teljesítendő munkák mennyiségére vonatkozó bővebbi adatok, valamint az ajánlati minta, a pályázati feltételek, az ajánlati költség-számítás és egységárjegyzék, nemkülönben az építési szerződés tervezete az alulírott üzletvezetőség pályafentartási és építési osztályának (külső kerepesi uti házcsoport) hivatalos helyiségében a hivatalos órák alatt megszereshetők és ez alkalommal a tervek is megtekinthetők.

Jogérvényes és kellőleg bélyegzett ajánlatok legkésőbb 1901. évi június hó 15-ig déli 12 óráig az üzletvezetőség általános osztályában (titkárság) nyújtandók be eme felirattal: „Ajánlat a Szár és Felső-Galla állomásokon létesítendő magas építményi munkák végrehajtására.”

Bánatpénz fejében legkésőbb 1901. évi június hó 14-ig déli 12 óráig 3000 korona, azaz háromezer korona készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban gyűjtőpénztárunkban lefizetendő.

Az értékpapirosok a budapesti és bécsi tőzsdén legutóbbi — 14 napnál nem régiebb — utolsó árfolyam szerint, de nevértéküket meg nem haladó értékben fogadtatnak el.

Takarékpénztári betétkönyvek bánatpénzzel nem tehetőek le.

Posta útján beküldendő ajánlatok és bánatpénzek tétevény mellett adandók fel. A bánatpénz lefizetéséről szóló letétjegy az ajánlatához nem csatolandó.

Az ajánlatok között a szabad választási jogot magunknak fenntartjuk.

Budapest, 1901. június hó 1-én.

Budapest jobbpárti
üzletvezetőség.

(Utánnyomás nem díjazatik.)

28174—1901. XVII. sz.

Haszonbérbeadási árverési hirdetmény.

Az aradi m. kir. pénzügyigazgatóság közhírré teszi, hogy az Arad szab. kir. város és Zsigmondháza-Ujarad község között a Maros folyón fenntartott csolnak átkelés. vámszedési jogának az 1891. évi november hó 1-től 1904. évi október hó 31-ig terjedő három (3) egymásután következő évről leendő haszonbérbeadása végett mála 1901. évi június hó 27-én délelőtt 10 órakor felsőbb jóváhagyás fenntartásával írásbeli zárt ajánlatok útján nyilvános árverés fog tartatni.

A haszonbérlet elnyerésére annak leendő kilátása, aki a legmagasabb ajánlatot teszi, és aki arra alkalmasnak is fog találtatni, minél fogva egyetlen árverező sem igényelhet kárpótlást azért, mert az ő ajánlata el nem fogadtatott.

Az évi haszonbérösszeg tizennégyezerháromszázötvennégy (14354) korona.

A sajátkezüleg aláírt, írásbeli, zárt ajánlatához az ajánlattevő vagyoni állapotát, bérleti képességét igazoló hatósági bizonyítvány és 1440 korona készpénz óvadéknak vagy e helyett 1730 korona értékű óvadékképes értékpapirnak az aradi kir. adóhivatalnál biztosítékul letétbe helyezését igazoló hivatalos adóhivatali letéti nyugta csatolandó s benne a megajánlott évi bérösszeg betűkkel és számokkal tisztán, világosan és érthetően kiírandó s határozottan kijelentendő az is, hogy ajánlattevő az árverési feltételeket, — melyeket legfeljebb az árverés alkalmával aláírni tartozik — ismeri és azoknak magát feltétlenül aláveti.

Oly kincstári bérlők, kik haszonbérrel vannak hátralékban, — továbbá azok, akik csődgyámság, illetőleg gondnokság alatt állanak, vagy akik nyereségvágyból eredő büntetést elíteltettek, — az árverésben részt nem vehetnek.

A szöveg első sorával átirított egy koronás bélyeggel ellátott ajánlatok a következő felirattal: „Ajánlat az Arad-Zsigmondházi csolnak átjáró vámszedési jogának bérletére az árverés napjának délelőtt 10 óráig az aradi kir. pénzügyigazgatóság főnöknél nyújtandók be, vagy posta útján küldendők be.”

Elkészt, valamint távirati, szóbeli és utóajánlatok semmi szín alatt sem fognak figyelembe vétetni, még azon esetben sem, ha azok egy-ujabbí árverés esetére kötelezőleg fenntartatnak is.

Egyébb árverési és haszonbéri feltételek az aradi kir. pénzügyigazgatóságnál (pénzügyi palota II-ik emelet XIII. számú szoba) tudhatók meg. Arad, 1901. évi június hó 1.

906

M. kir. pénzügyigazgatóság.

213—1901. g. sz.

Arverési hirdetmény.

Arad sz. kir város gazdasági széke a Mittelmann-féle gyártelep épületei egyrészének és a gyár udvarán levő kőburkolat eladása iránt folyó év június hó 10-én d. e. 10 órakor árverést tart.

Kikiáltási-ár: 1. A csirázató épületre 1905 kor. 76 fill. 2. A nagyszén raktár és kovács műhelyre 897 kor. 60 fill. 3. A moslek szárító épületre 2535 kor. 28 fill. 4. A csirázató épületre 1210 kor. 20 fill. 5. A nagy kéményre 1642 kor. 20 fill. 6. A szerszám kamrára 288 kor. 7. Az udvaron levő kőburkolatra 1500 kor. Összesen 9979 korona 04 fillér.

Bánatpénzzel leendő a kikiáltási ár 10 százaléka készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverésen részt lehet vehni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van, s ha ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági széke 1901. évi május hó 28-án tartott üléséből.

Kiadta:

Vannay,
aljegyző.

888—1901. pm.

Hirdetmény.

Közhírré tétetik, hogy Arad városi összeíró bizottság az esküdtképesek alapajstromát 1902. évre elkészítette, s hogy ezen alapajstrom a városház tanácstermében a folyó évi június hó 1-től kezdve 15 napon közzemlére kitétetvén, azt ezen 15 nap alatt bárki megtekintheti, és hogy az ellen akár a képes egyének kihagyása, akár a nem képesek bejegyzése miatt, ezen 15 nap alatt, tehát június 15. napjáig bezárólag a hivatalos órák alatt felszólalással élhet, a melyek szintén közzemlére fognak kitétetni, június 16-tól június hó 23-ig bezárólag bárki észrevételeket tehet.

A felszólalások és észrevételek a polgármester, mint az összeíró bizottság elnökénél írásban nyújtandók be, vagy szóval előterjesztendők.

Aradon, 1901. évi május hó 28-án. Az aradvárosi összeíró bizottságtól.

Sajáczy Gyula,
polgármester,
bizottsági elnök.

Müller Gyula,
bizottsági jegyző.

Városi és megyei telefon 387.

Braun N. A.

festék, kence és fénymázraktárai

754

Aradon, József főherceg-ut 12. és Forray-utcza 7.

Ajánlja saját gyártmányu, kitünő

olajfestékeit és fénymázait a legolcsóbb áron.

Készítője és főelárusítója a

Braun N. A. féle amerikai villámpadlózománcnak.

Ezen padozat és butorfénymáz szagtalan, azonnal szárad és hideg vízzel felmosható annélkül, hogy tükörszerű fényéből veszítene. Egy kigrmot tartalmazó üveg csak 90 kr.

Raktáron tart minden más kül- és belföldi fénymázakat is.

Vidéki rendelések postafordultával.

Csomagolás díjtalanul.

A gurahonczy cement-gyárban

felnőtt 795

napszámosok,

valamint tizenöt évnél idősebb

fiuk és nők

állandó munkát
kaphatnak.

Egy szolid,

széplakóház

Lippán,

mely áll 2 szobából és mellék-
helyiségekből, egy nagy laka-
tos-műhelyből stb. kedvező fi-
zetési feltételek mellett

eladó.

Bővebb felvilágosítást ad
Graepel Hugó gépgyáros Buda-
pesten. 794

320—1901. tkv. szám.

Árverési hirdetmény kivonat.

Az aradi kir. törvszék, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy az aradi ipar és népbank végrehajtónak Joánics Mihály és neje végrehajtást szenvedő elleni 700 kor. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében az aradi kir. törvényszék területén lévő Fakert községben fekvő a 79. sz. tjkvben A I. 1—6 sor alatt felvett ingatlanra a végrehajtást szenvedő felek jutalékára 2200 kor. becsértékben, továbbá a Fakert községi 92 sz. telekkönyvben A I. 1—6 sor alatt felvett ingatlanokra ugyancsak végrehajtást szenvedő felek jutalékára az árverést 3000 koronában ezenel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1901. július hó 9. napján d. e. 10 órakor Fakert községében megartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, készpénzben vagy az 1881. LX. t.-cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8-ik §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Arad, 1901. évi február hó 8. napján.

Az aradi kir. tvszék mint telekkönyvi hatóság.

Zubor,

kir. tszéki bíró.

807

KOCH DÁNIEL

kerékpár és varrógépraktár, villanyos csengő
berendezési intézet.

Deák Ferencz-utcza 42.

Nagy javító-műhely!

Mindennemű

kerékpárok és varrógépek

kedvező fizetési feltételek mellett
kaphatók. 656

Eladás.

Ujpanáton

a főuton és legélénkebb helyen van egy

ház,

mely 4 szoba-, egy bolthelyiség-,
istálló-, dupla padlás és pinczéből
áll; azonkívül egy mosókonyha- és
kocsiszinből álló melléképület, nagy
kert szöllővel, 20 drb. jókarban
levő boroshordó, 12 akós szép kád,
2 drb. pinczekötél, egész jó szöllő-
rozsa, új szivattyuk elköltözködés
miatt örökáron

eladók.

Bővebb felvilágosítást ad Schill,
nyug. tanító Uj-Panáton. 802

Cementraktárnak

alkalmas helyiséget

bérbe venni óhajtunk.

Ajánlatok a gurahonczy cze-
mentgyár kezeléséhez inté-
zendők. 796

12282—1901.

Hirdetmény.

Az 1901. évre való érvénynyel
szerkesztett tőkekamat adó kive-
tési lajstrom folyó évi június 3-án
kezdődő 8 napra azzal tétetik a
városi adóügyi osztály 1. számú
helyiségében közszemlére, hogy
azt az érdekeltek betekinthetvén,
esetleges kifogásaikat a közigaz-
gatási bizottsághoz címzett feleb-
bezésben előterjeszthessék és pe-
dig azok, akik ez adónemmel már
előzőleg is megróva voltak, a köz-
szemlére tételtől, azok pedig, akik
ez adónemmel ezuttal először ro-
vattak meg, az adónemnek köny-
vecskéjökben való előírásától szá-
mitott 15 nap alatt.Arad sz. kir. város tanácsától
1901. évi június hó 1-én.

A városi tanács.

Huzás visszavonhatatlanul

1901 Junius 25-én.

Főnyeremény

30.000 korona értékű.

Concordia sorsjegyek á 1 korona.

Ajánlja:

Az Aradi ipar- és népbank és
Wallfisch Ármin

ARADON.

384